

TRAITIO

3 1983

HELSINKI:
TRAILERS
'THE
END'

31.5.
1983

HKL 544

Wilke B-63508/6000/Wiima vuodelta 1962.

Kuva/photo: T. Manner, 20.10.1972, Ruskeasu

PL 234
SF-00531 HELSINKI

54 48-3

KOP Hki-Aleksi 103160-1003977

SUOMEN RAITIOTIESEURA ry

Perustettu 16.1.1972

Johtokunta:

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
sihteeri
rahastonhoitaja
arkistonhoitaja
jäsen
varajäsen

I. Leppänen
T. Niskanen
J. Rauhala
P. Leinomäki
A. Hellman
J. Hannikainen
E. Virta

Kansikuva/on the cover:

Helsingin raitiotieltä loppui perävaunuliikenne 31.5.1983. Viimeinen perävaunuja käyttänyt linja oli 6 (Hietalahti – Arabia). Kuvassa eräs viimeisistä vuoron mukaisista perävaunujunista Hietalahdessa.

Regular trailer operation in Helsinki ended on 31 May 1983. Last service with trailer operation was route 6 (Hietalahti – Arabia). This view shows one of the last trailer trains in Hietalahti.

Kuva/photo: J. Rauhala, 31.5.1983

RAITIO ISSN 0356-5440 7. vuosikerta

päätoimittaja
toimitussihteeri
uutistoimittaja
aikataulutoimittaja

I. Leppänen
J. Rauhala
A. Hellman
J. Oksanen

Kustantaja Suomen Raitiotiesseura ry

Painopaikka Hera, Helsinki 1983

Ilmestyy neljästi vuodessa.

RAITIO on paikallisliikenneharrastajien sitoutumaton teollinen aikakausjulkaisu.

Julkaisuun kirjoittavien henkilökohtaiset näkemykset eivät välttämättä ole yhteneviä toimituksen ja yhdistyksen kannan kanssa.

Ilmoitushinnat pyydettyä toimitukselta.

Lehti jaetaan jäsenille maksuttomana jäsenlehtenä.

© COPYRIGHT Suomen Raitiotiesseura ry 1983

Tämän julkaisun tai sen osan jäljentäminen, monistaminen ja levittäminen mekaanisesti, valokopioimalla tai sähköisesti ilman toimituksen ja kirjoittajan tai kuvaajan lupaa kiellään tekijänoikeuksista annetun lain (404/1961) nojalla.

ENSIMMÄINEN YHTEISTARIFFI 1964-1971

HKL + MAL + LOY + MLO + SAO + SIL + STA + TLL + VR +
+ ESA + LVL + FRL

Helsingin ja koko pääkaupunkiseudun ensimmäinen yhteistariffijärjestelmä otettiin käyttöön 1.5.1964. Tämä oli pääpiirteissään allaselostetun mukaisesti käytössä aina 1.5.1971 saakka, jolloin otettiin nykyinen yhteistariffi käyttöön. Parhaillaan järjestelmää yritetään kehittää vielä laajemmaksi, jolloin mukana olisivat Helsingin lisäksi Espoo, Kauniainen ja Vantaa sekä näissä toimiva bussi-, raitiotie- ja rautatieliikenne. Pyrkimysten jarruna ovat jääräpäisesti Espoo ja sen alueella liikennöivät bussiyhtiöt. Seuraavat rivit ovat vuoden 1964 yhteistariffioppaasta, joka asian mielenkiintoisuuden vuoksi onkin tähän lähes sellaisenaan jäljennetty.

Teidän parhaaksenne

Helsinki kasvaa nopeasti ja erityisesti esikaupunkien asukasmäärä lisääntyy. Te olette yksi Suur-Helsingin lähes 750 000 asukkaasta. Vuonna 2000 luku voi olla jo puolttoista miljoonaa.

Olette joutunut näkemään miten matkat keskustaan pitenevät, tungosajan liikenne paisuu ja autokanta lisääntyy jatkuvasti. Tämä kaikki merkitsee liikenteen vaikeutumista ja hidastumista tulevina vuosina.

Julkisen liikenteen tehtävä suurkaupungissa on suuri ja tärkeä. Ilman sitä kaupungille käy kuten potilaalle, jonka verenkierto tyrehtyy.

Pitkät ajoreitit, hidastuva kulkunopeus ja tungosalkallisuuden osuuden kasvu merkitsevät kustannuksia joiden maksamiseen Te Helsingin kaupungin asukkaana joudutte osallistumaan, kerättiinpä varat lippujen hintoina tai veroina. Teidän etujenne mukaista on, että kustannukset pyritään pitämään alaisissa.

Helsingin julkisesta liikenteestä vastaavat liikennelaitos, useat yksityiset liikenteenharjoittajat sekä valtionrautatiet. Elleivät nämä ole yhteistoiminnassa keskenään, tapahtuu liikenteessä turhaa rinnakkaisajoa, maksuperusteet ovat erilaiset eikä palvelu ole paras mahdollinen. Sen sijaan yhteistyö, joka nyt on pantu alulle, avaa tien moniin uudistuksiin

— Teidän parhaaksenne.

- Tasapuolinen, entistä tehokkaampi palvelu,
- yhdenmukaiset lippujen hinnat,
- järkevä työnjako ja
- hyvin suunniteltu linjaverkosto merkitsevät kustannusten pienentymistä, joka koituu Teidänkin hyväksi.

senne. Kaikkia näitä tavoitteita ei voida yhdellä kertaa toteuttaa, mutta yhteistariffin käyttöön otto merkitsee joka tapauksessa erinomaista alkua. Sen todellinen arvo tulee näkyviin vasta vähitellen.

Uuteen asiaan tottuminen edellyttää sen tuntemista. Tämä on tarkoitettu Teille oppaaksi, jotta jo ennen yhteistariffin voimaantuloa voitte rauhassa syventyä tutkimaan eri mahdollisuuksia ja valita itsellenne edullisimman matkareitin ja lippulajin.

Mitä uusia etuja yhteistariffi tarjoaa

Yhteistariffilla pyritään ensi kädessä siihen että julkinen liikenne palvelisi mahdollisimman oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti kaupungin kaikkia asukkaita. Tästä lähtien maksatte yhtä pitkästä matkasta saman maksun riippumatta siitä, minä liikenteenharjoittajan ajoneuvoa käytätte. Näinhän ei ole ollut tähän mennessä: tariffit ovat olleet erilaisia.

Yhteistariffi on suuri parannus. Mutta silti se on vasta ensimmäinen askel täyttämään tasapuolisuutta kohti. Tulevaisuudessa on ratkaistava mm. se, miten voitte valvottomasti ja vähin kustannuksin siirtyä liikennelaitoksen linjoilta yksityisten liikenteenharjoittajien tai valtionrautateiden ajoneuvoihin ja päinvastoin. Toistaiseksi on tällainen järjestely saatu toteutetuksi vain 50 matkan sarjallippujen osalta. Näitä niin sanottuja työmatkalippuja käyttää kuitenkin hyvin huomattava osa matkustajista, joten uudistus merkitsee monelle parannusta entiseen verrattuna.

Kaupungin keskustassa matkustaminen on uudistuksen jälkeen entistä huokeampaa. Keskustan halvat hinnat koskevat liikennelaitoksen kaikkia raitiolinjoja sekä erikseen nimettyjä autolinjoja.

Tähänastisessa tariffissa on lyhyehköjenkin matkojen hintaan sisältynyt yksi maksuton vaihto. Koska kuitenkin suuri osa keskustassa matkustavista ei tarvitse vaihtoa, on perusteltua jättää tästä aiheutuva lisäkustannus hinnasta pois. Vaihtoa tarvitsevat lunastavat yhden vyöhykkeen lipun, jonka hintaan sisältyy yksi maksuton vaihto.

Keskustalipun halpuudesta hyötyvät myöskin ne, jotka tulevat esikaupungeista muilla kuin liikennelaitoksen kulkuneuvoilla, ja joutuvat perille päästäkseen käyttämään toista kulkuneuvoa keskustassa.

Huomattavan suuren epäoikeudenmukaisuuden poistaa uusi tariffi koululaisten ja invalidien kohdalla. Helsingin kaupunki on valmis kustantamaan näiden ryhmien jäsenille vapaa- tai alennuslippuja erikseen määrättyjen perusteiden mukaan. Kysymyksessä on henkilökohtainen *sovellyksellinen* etu, joka on tarkoitettu kaikille siihen oikeutetuille. Tähän asti näitä etuja on voitu myöntää vain niille, jotka voivat käyttää hyväkseen liikennelaitoksen palvelua, kun taas muut ovat jääneet sitä vaille.

Tämä epäkohta korjautuu nyt. Kun kaupunginvaltuuston tässä asiassa tekemästä päätöksestä on kuitenkin valittu, lykkäytyy uudistuksen toteuttaminen yksityisten liikenteenharjoittajien osalta siksi kunnes valtuukset on käsitelty loppuun.

Kehitystä matkustajille edullisempaan suuntaan merkitsee edelleen vapaan vaihto-oikeuden ulottaminen kaikkiin lippulajiin, lukuunottamatta tietysti e.m. keskustalippuja.

Lippujen hinnat

Kertalippu (Ei koske valtionrautateita)

	mk
I matka liikennelaitoksen keskustalinjoilla	—,35
I „ yhden vyöhykk. tai sektorin alueella	—,50
I „ kahden „ „ „ „	—,60
I „ kolmen „ „ „ „	—,70
I „ neljän „ „ „ „	—,80
I „ viiden „ „ „ „	—,90
I „ kuuden „ „ „ „	1,—

Lastenlippu (Ei koske valtionrautateita)

I matka liikennelaitoksen keskustalinjoilla	—,20
I „ vyöhyke- tai sektoriluvusta riippumatta	—,30

10 matkan sarjalippu (Ei koske valtionrautateita)

	mk
Keskustalinjoilla	3,50
Yhden vyöhykk. tai sektorin alueella	4,30
Kahden „ „ „ „	5,30
Kolmen „ „ „ „	6,20
Neljän „ „ „ „	7,20
Viiden „ „ „ „	7,80
Kuuden „ „ „ „	8,80

Tosin vaihto-oikeus on vielä tässä vaiheessa yrityskohtainen — poikkeuksena 50 matkan sarjalippu mutta toteutuu kuitenkin niiden liikenteenharjoittajien kohdalla joilla on kaksi tai useampia linjoja hoidossaan. Näitä ovat liikennelaitoksen lisäksi Suomen Turistiauto Oy, Helsinki—Maaseutu-Liikenne Oy ja Oy Liikenne Ab.

Kuukausilippu tulee yhteistariffin voimaantullessa käyttöön myös niiden yksityisten liikenteenharjoittajien linjoilla, joilla ei ole sellaista ollut tähän asti. Kuukausiliput ovat nekin kuitenkin toistaiseksi yrityskohtaisia.

Lastenlipun hinta on yksityisillä liikenteenharjoittajilla tähän asti porrastettu matkan pituuden mukaan. Yhteistariffin astuessa voimaan tulee lastenlipulle vain yksi hinta vyöhyke- tai sektoriluvusta riippumatta. Poikkeuksen tästä muodostaa liikennelaitos sikäli että keskustalinjoilla tämän lipun hinta on mainittua yhtenäishintaa halvempi.

Vyöhykkeet ja sektorit

Maksujen yhdenmukaistamista varten on kaupungin alue jaettu neljään maksuvyöhykkeeseen. Poikittaisliikenteen hinnoittamiseksi on esikaupunkialue puolestaan jaettu kolmeen sektoriin

Vyöhykkeet: a) I vyöhyke, jonka ulkoraja on n. 6 km:n etäisyydellä kaupungin keskipisteestä liikennereittejä pitkin mitattuna. Valtionrautateiden osalta kuuluvat I vyöhykkeeseen Helsingin ja Pasilan asemat.

Tämän vyöhykkeen alueella erotetaan keskustalinjat, joilla peritään havempi maksu, kuitenkin ilman vaihto-oikeutta. Keskustalinjoja ovat kaikki raitiolinjat ja liikennelaitoksen autolinjat 13, 14, 16 (Punavuoret Kruunuhaka), 16 A (reitti Munkkisaari—Kruunuhaka), 17, 18, 72. Alennettu hinta (35 p) koskee sitä yksinomaan näiden linjojen kulkuvälineitä. Jos keskusta-alueella ajetaan pienikin matka muiden linjojen ajoneuvoilla (esimerkiksi linjan 50 tai 27 autolla) maksaa se matkan lyhydestä riippumatta 50 p., jolloin tosin hintaan sisältyy myös yksi vaihto-oikeus.

b) II vyöhyke on I vyöhykkeen ulkopuolella oleva alue, jonka ulkoraja kaupungin keskipisteestä liikennereiteillä on n. 10 km:n etäisyydellä. Valtionrautateiden osalta sisältyy II vyöhykkeeseen Haagan seisake, Huopalahden ja Pitäjänmäen asemat (A-sektori), Käpylän seisake ja Oulunkylän asema (B-sektori).

c) III vyöhyke on II vyöhykkeen ulkopuolella oleva alue, jonka ulkoraja kaupungin keskipisteestä liikennereiteillä on n. 15 km:n etäisyydellä ja johon kuuluvat valtionrautateiden osalta Pukinmäen laitur, Malmi asema ja Tapanilan laitur.

d) IV vyöhyke käsittää III vyöhykkeen ulkopuolella olevan osan kaupungin aluetta, johon sisältyy Puistolaituri.

Sektorit: Poikittaissuuntaista liikennettä varten esikaupunkivyöhykkeet on jaettu kolmeen sektoriin siten, että keskimmäistä sektoria rajoittaa

lännessä pääasiassa Oulunkylän, Pakilan ja Tuomarinkylän kaupun-

ginosien länsiraja. Sektorin itärajana on Viikin ja Malmi kaupunginosien itäraja.

Matkat

Perusmatka on matkan ensimmäinen osuus, jonka aikana matkustaja ei ole sivunnut jo ajamaansa matkan osaa.

Vaihtomatka on perusmatkan jatko, joka on aloitettava välittömästi perusmatkan jälkeen. Vaihtomatkaa ei saa suorittaa paluueunaan.

Kokonaismatka muodostuu perusmatkasta ja siihen mahdollisesti liittyvästä yhdestä tai erikoistapauksissa useammasta vaihtomat- kasta.

Jos matkustaja ulottaa matkansa useammalle vyöhykkeelle kuin matkan maksuksi käytettävä lippu oikeuttaa, katsotaan ylimenevä matka- osuus erilliseksi matkaksi.

Kertalippuun, lastenlippuun ja 10 matkan sarjalipun jokaiseen maksu- osaan sisältyy yksi vaihto-oikeus. Mainitut liput eivät kuitenkaan oikeuta vaihtoon toisen liikenteenharjoittajan linjalle tai rautateille. Matkustajan, joka haluaa käyttää sarjalippuun kuuluvaa vaihto-oikeutta on pyydettävä (ilmainen) vaihtolippu ensimmäisen vaunun rahastajalta. Sekä sarja- että vaihtolippu on yhdessä esitettävä toisen vaunun rahastajalle.

Keskustalinjojen maksukultit eivät oikeuta vaihtoon, eivät myöskään keskustalinjojen sarjaliput. Keskustalinjoilla voidaan kuitenkin ostaa ja käyttää myös tavallista vaihtoon oikeuttavia yhden vyöhykkeen kertaja lastenlippuja sekä 10 matkan sarjalippuja.

Matkan hinta riippuu siitä miten monelle maksuvyöhykkeelle tai -sek-

torille matkustajan kokonaismatka ulottuu.

Matkasta, joka alkaa kello 24.00—5.00 välisenä aikana, ja sitä seuraa vasta vaihtomatka peritään maksu kaksinkertaisena. Poikkeuksena on matkailijalippu joka on voimassa sellaisenaan myös yölinjoilla.

Alle 4-vuotiaat lapset saavat maksavan matkustajan mukana matkustaa ilmaiseksi, kuitenkin ilman oikeutta istumapaikkaan. 4—11-vuotiaat lapset maksavat lastenlipun hinnan. Lippu oikeuttaa istumapaikkaan silloin kun muut matkustajat eivät sitä tarvitse.

Matkaliput

Kertalippu voidaan lunastaa yhdelle tai useammalle vyöhykkeelle tai sektorille. Kokonaismatkan hinta suoritetaan matkan alkaessa.

Lastenlippu oikeuttaa yhteen matkaan riippumatta matkan pituudesta.

Sarjaliput

10 matkan sarjalippu voidaan lunastaa yhden tai useamman vyöhykkeen tai sektorin alueella tehtäviä matkoja varten.

50 matkan sarjalippu on henkilökohtainen ja oikeuttaa matkustamaan lipun kantaan merkityillä, kaupungin liikennelaitoksen ja yksityisten liikenteenharjoittajien linjoilla yhdellä tai useammalla vyöhykkeellä tai valtionrautateiden kaupunkialueella olevilla rataosuuksilla. Lippu myydään joko yhdellä linjalla vähintään kahden vyöhykkeen alueella tai kahdella eri linjalla tapahtuvia matkoja varten, jolloin tariffimääräysten O-vyöhykettä (keskustalinjat) ei lueta eri vyöhykkeeksi. Kahden linjan lipulla saa ajaa 50 matkaa kummallakin linjalla.

50 matkan sarjalippuun kuuluva maksulipuke ei kelpaa irrallisena vaan lipun haltijan on lippua esittäessään itse irroitettava ko. linjan käyttöä varten varattu lipuke ja annettava se rahastajalle.

50 matkan sarjalippu on voimassa lippuun merkityn kuukauden ensimmäisestä kalenteripäivästä klo 0.00 seuraavan kuukauden toisen arkipäivän jatkona olevan yöliikenteen loppuun saakka.

50 matkan sarjalippuja myy liikennelaitos kalenterikuukaudeksi kerrallaan. Lipun joka oikeuttaa matkustamaan vain yhden yksityisen liikenteenharjoittajan autoelinjoilla, myy kuitenkin asianomainen liikenteenharjoittaja. HKL:n 50 matkan sarjalippua voi tilata myös postin välityksellä.

Matkasta, joka alkaa klo 24.00—5.00 välisenä aikana peritään maksu kaksinkertaisena (kaksi maksulipuketta).

Valtionrautateiden liput

Rautateiden meno-, meno-paluu- ja kuukausilippuja koskevat määräykset ja hinnat säilyvät nykyisellään lukuunottamatta 50 matkan sarjalippua, joka oikeuttaa matkustamaan matkailippuun merkityillä joko liikennelaitoksen tai yksityisten liikennöitsijöiden auto- tai raitiolinjoilla.

Kuukausiliput

Kuukausiliput oikeuttavat yhden kalenterikuukauden aikana rajoittamattomaan määrään matkoja liikennelaitoksen tai määrätyn yksityisen liikenteenharjoittajan joko yhdellä tai kahdella valinnanvaraisella auto- tai raitiolinjalla yhdellä tai useammalla vyöhykkeellä.

Liikennelaitoksen kuukausilipun haltija voi matkustaa keskustalinjojen muillakin linjoilla maksamalla lisämaksun. Tätä lisämaksua ei kuitenkaan peritä yömaksun yhteydessä. Kuukausilippu ei oikeuta vaihtoon toisen liikenteenharjoittajan linjalle.

Kello 24.00—5.00 välisenä aikana alkavasta matkasta on maksettava lisäksi kertamaksu.

Kuukausilippu on voimassa kuukauden ensimmäisestä päivästä klo 0.00 seuraavan kuukauden toisen arkipäivän jatkona olevan yöliikenteen loppuun saakka.

Kuukausilippu on henkilökohtainen. Liikennelaitoksen kuukausilippuun kuuluu kantakortti, johon merkitään linjat, liikenteenharjoittajan tunnukset, vyöhykkeet, sekä maksumerkki, joka lipun käyttäjän on ostettava kuukausittain ja itse kiinnitettävä kantakorttiin.

Kuukausilippuja myy kukin liikenteenharjoittaja vain omille linjoilleen. HKL:n kuukausilipun voi tilata myös postin välityksellä.

Valtionrautateiden kuukausilippujen hinnat ja määräykset jäävät ennalleen.

Matkailijalippu

Ainoastaan liikennelaitoksen linjoilla suoritettavia matkoja varten myydään matkailijalippuja, jotka oikeuttavat 1. 5.—30. 9. yhden vuorokauden aikana ajamaan kaikilla linjoilla rajattomasti ja jotka kelpaavat myös yöliikenteessä ilman lisämaksua. Matkailijalippuja myyvät matkatoimistot ja raitiolinjan No 3 rahastajat.

Missä mikin lippu kelpaa

Joustavuuden lisäämiseksi liikennelaitoksen linjojen 50 matkan sarjaliput (annettava ko. linjan lipuke) ja kuukausiliput (ilman lisämaksua) kelpaavat seuraavilla liikennelaitoksen auto- ja raitiolinjoilla.

- linjalla 9 linjojen 8 ja 8 liput
 - linjalla 13 linjan 5 liput
 - linjalla 29 linjojen 25 ja 26 liput
 - linjalla 43 linjan 34 liput (toistaiseksi)
 - linjalla 44 linjan 41 liput (toistaiseksi)
 - linjalla 71 linjojen 26 ja 34 liput
- Erottajan ja Kannelmäen välillä kelpaavat linjojen 27 ja 28 kuukausi- ja 50 matkan sarjaliput kummallakin linjalla.

Erottajan ja Pohjois-Haagan välillä kelpaavat linjojen 27, 28 ja 55 e.m. liput kullakin näistä linjoista.

Rautatien ja Itäisen Moottoritien — Linnanrakentajan tien risteuksen välillä kelpaavat linjojen 32, 33 ja 35 e.m. liput kullakin näistä linjoista.

Rautatien ja Laajasalon II. maksuvyöhykkeen alueen välillä kelpaavat linjojen 36, 37 ja 38 e.m. liput kullakin näistä linjoista.

Rautatien ja Käpylän välillä kelpaavat linjojen 52 ja 54 e.m. liput kummallakin linjalla.

Helsinki—Maaseutu-Liikenne Oy:n linjalle No 6 (Rautatien—Siltamäki) myydyt 50 matkan sarjaliput ja kuukausiliput kelpaavat myös saman yhtiön kaikilla linjoilla, jotka kulkevat reittiä Rautatien—Hämeentie—Viikintie—Latokartanontie—Kirkonkyläntie. Saman yhtiön linjalle No 3 (Rautatien—Tapanilan urheilukenttä) myydyt em. liput kelpaavat yllämainittujen linjojen lisäksi myös muilla Tapanilaan suuntautuvilla linjoilla.

Kuukausilippu (Ei koske valtionrautateita)

	mk
Yhdellä linjalla yhden vyöhykk. tai sektorin alueella	20,—
" " kahden " " " "	26,—
" " kolmen " " " "	31,—
" " neljän " " " "	35,—
1) Kahdella.. yhden " " " "	24,—
" " kahden " " " "	29,—
" " kolmen " " " "	35,—
" " neljän " " " "	39,—
" " viiden " " " "	44,—
" " kuuden " " " "	48,—

Liikennelaitoksen kuukausilipun keskustalinjojen lisä-maksu on 10 p matkalta.

Matkailijalippu (liikennelaitoksen linjoilla)

Aikuisten 2,— mk

Alle 16-vuotiaiden 1,50 mk

1) Vyöhykkeiden lukumäärä lasketaan kokonaismatkan mukaisesti

50 matkan sarjalippu (Koskee myös valtionrautateita)

	Yhdellä linjalla mk	Kahdella linjalla mk
Yhden vyöhykk. tai sektorin alueella	—	20,—
Kahden " " " "	22,—	25,—
Kolmen " " " "	26,—	29,—
Neljän " " " "	30,—	33,—
Viiden " " " "		38,—
Kuuden " " " "		42,—

Liikennelaitoksen yöliikennelinjoilla klo 23 jälkeen kelpaavat 50 matkan sarjaliput (ko. linjan lipukkeet) ja kuukausiliput (lisämaksutta) seuraa-vasti:

- linjoilla 1, 3, 4A, 10A ja 23N myös linjojen 5, 6, 7, 8, 14, 16, 17, 18, 21 ja 24 liput
 - linjalla 1 myös linjojen 50 ja 51 liput
 - linjalla 26N myös linjojen 22, 25 ja 34 liput
 - linjalla 27N myös linjojen 22 ja 28 liput
 - linjalla 32N myös linjojen 34 ja 30 (reitti Vanha Kirkkopuisto—Kulo-saari) liput
 - linjoilla 36 ja 37 linjojen 36, 37 ja 38 liput
 - linjalla 41N myös linjojen 42 ja 38 liput
 - linjalla 54N myös linjojen 51, 52 ja 55 liput
 - linjalla 10A myös linjan 50 liput
- Klo 24 jälkeen peritään myös em. tapauksissa tavallinen yömaksu.

50 matkan sarjalippuja ja kuukau-silippuja myydään ainoastaan reitit-tään määrätyn kokonaismatkan edel-lyttämälle linja- ja vyöhykeyhdistel-mälle. Kahden linjan lippua myy-

dään vain mikäli kokonaismatkaa ei voida tehdä yhtä vaunua käyttäen.

50 matkan sarjalippuja sekä kuu-kausilippuja myydään liikennelaitok-sen tai ao. yksityisen liikenteenhar-jottajan ilmoittamissa myyntipai-koissa.

Mitään yhteistariffin lippua ei lu-nasteta takaisin.

Alennus- ja vapaaliput

Helsingin kaupungin julkisen lii-kenteen yhteistyöselimen tekemään ja kaupunginvaltuuston hyväksymään esitykseen sisältyy vapaa- ja alen-nuslippujen myöntäminen invalidille ja alennuslippujen myöntäminen koululaisille. Se on kuitenkin talou-dellisesti mahdollista vain siten että Helsingin kaupunki korvaa yksityi-sille liikenteenharjoittajille alennus-ten aiheuttamat tulovajaukset, kuten se on korvannut liikennelaitokselle-kin. Kaupunginvaltuusto hyväksyi esityksen, mutta päätöksestä valit-tiin lääninhallitukseen. Tämä aiheut-taa sen, että ko. vapaa- ja alennus-liput voidaan toistaiseksi myöntää vain liikennelaitoksen osalta. Yksi-tyisten liikenteenharjoittajien linjoil-la alennusten voimaantulo riippuu lääninhallituksen ratkaisusta.

Vapaalippu. (Toistaiseksi vain lii-kennelaitoksen linjoilla.)

Vapaaliput invalideja varten luo-vuttaa liikennelaitos kaupunginhalli-tuksen vahvistamin perustein joko kertalippuna tai kalenterivuoden yleislippuna.

Lippu on henkilökohtainen. Vapaa kertalippu oikeuttaa yhteen maksut-tomaan vaihtoon.

Alennuslippu. (Toistaiseksi vain lii-kennelaitoksen linjoilla.)

Invalidien ja koululais-ten alennuslippu on henkilökohtai-non (käyttötodistus näytettävä ra-hastajalle) ja oikeuttaa matkusta-maan liikennelaitoksen linjoilla.

Alennuslipun kukin maksuosa oi-keuttaa yhteen maksuttomaan vaih-toon.

Alennuslippuja myy liikennelaitos kaupunginhallituksen vahvistamin perustein 10 matkan sarjalippuna seuraavin hinnoin:

Yhden vyöhykkeen alueella tehtäviä matkoja varten ..	1,50 mk
Kahden	2,00 "
Kolmen	2,40 "
Neljän	2,80 "
Viiden	3,20 "

Invalidien vapaalippuja annetaan invalideille Sotainvalidien Veljesliiton välityksellä.

Sokaiden vapaalippuja myönnetään vain 100 % sokeille. Lippuja on saa-tavissa liikennelaitoksen Erottajan lipputoimistosta (Et. Espinaadikatu 22).

Invalidien alennusliput myydään liikennelaitoksen Erottajan lippu-toimistossa (Et. Esplanadik. 22) kau-gunginhallituksen vahvistamin pe-rustein.

Koululaisten alennusliput myönne-tään ao. koulun rehtorin esitykses-tä kaupunginhallituksen vahvista-min perustein. Näitä lippuja samoin kuin invalidien alennuslippuja saa ostaa niistä kaupunkialueella sijait-sevista paperi- ym. kaupoista, joiden kanssa liikennelaitos on tästä sopi-nut.

Valtionrautateiden koululaislippuja koskevat määräykset säilyvät ennal-laan.

Matkatavaran, laatenvaunujen ja koirien kuljetuksessa noudattaa kukin liikenteenharjoittaja tähänastista käytäntöään.

Yhteistariffia noudattavat liikenteenharjoittajat ja linjat

I Helsingin kaupungin liikennelaitos (HKL)

A RAITIOLINJAT

- 1 Kauppatori — Käpylä
- 1A Elra — Käpylä
- 3B Erottaja — Kallio — Töölö — Kauppatori
- 3T Kauppatori — Töölö — Kallio — Erottaja
- 4 Kirurgi — Munkkiniemi
- 4A Erottaja — Munkkiniemi
- 4S Kauppatori — Munkkiniemi
- 5 Katajanokka — Töölöntori
- 6 Hietalahti — Arabia
- 7 Etu-Töölö — Sörnäinen
- 8 Salmisaari — Vallila
- 9 Kauppatori — Vallila
- 10 Linjat — Ruskeasuo
- 10A Arabia — Ruskeasuo

B KESKUSTAN AUTOLINJAT (ns. O-vyöhykkeen linjat)

- 13 Kauppatori — Etu-Töölö
- 13S Kauppatori — Etu-Töölö — (Hietaniemi)
- 14 Elra — Tukholmankatu
- 16 Punavuoret — Kruununhaka
- 16A Munkkisaari — Kruununhaka
- 17 Merikatu — Aleksis Kivenkatu
- 18 Kruununhaka — Lastenlinna

C APULINJAT

- 19 Eläintarha — Pasila
- 100 Kuusitie — Invalidisäätiö

D MUUT AUTOLINJAT

- 21 Erottaja — Seurasaari
- 22 Vanha Kirkkopuisto — Etelä-Haaga
- 23 Erottaja — Lauttasaari (Iso-kaari)
- 23N Rautatientori — Erottaja — Lauttasaari
- 24 Rautatientori — Lauttasaaren teollisuusalue
- 25 Vanha kirkkopuisto — Malmin-kartano
- 26 Vanha kirkkopuisto — Konala
- 26N Erottaja — Konala
- 27 Erottaja — Kaarela
- 27N Erottaja — Kannelmäki — Kaarela
- 28 Erottaja — Kannelmäki
- 29 Vanha kirkkopuisto — Lassila
- 30 Vanha kirkkopuisto — Kulosaari
- 32 Rautatientori — Länsi-Herttoniemi — (Eränkävijäntori)
- 32N Rautatientori — (Kulosaarentie) — Länsi-Herttoniemi

- 33 Rautatientori — Marjaniemi
- 34 Pajamäki — Länsi-Herttoniemi
- 35 Rautatientori — Roihuvuori
- 36 Rautatientori — Jollas
- 37 Rautatientori — Santahamina
- 38 Rautatientori — Kaitalahti
- 41 Rautatientori — Vartioharju

- 41N Rautatientori — Puotila — Vartioharju
- 42 Rautatientori — Puotila
- 43 Rautatientori — Myllypuro (myöhemmin Puotinharjun kautta Myllypuroon)
- 44 Rautatientori — Puotinharju
- 50 Marian sairaala — Koskela
- 51 Rautatientori — Oulunkylä (Veräjämäki)
- 52 Rautatientori — Maunula
- 53 Rautatientori — Itä-Pakila
- 53A Rautatientori — Oulunkylä (Patola)
- 54 Rautatientori — Länsi-Pakila
- 54A Rautatientori — Suursuo
- 54N Rautatientori — (Maunula) — Länsi-Pakila
- 55 Erottaja — (Maunula) — Länsi-Pakila
- 55A Erottaja — Suursuo
- 71 Sörnäinen — Pajamäki

II. Helsinki—Maaseutu-Liikenne Oy. (MAL)

- 1 Rautatientori — Tapanila
 - 2 Rautatientori — Suutarila
 - 3 Rautatientori — Tapanilan urheilukenttä
 - 6 Rautatientori — Siltamäki
 - 7 Rautatientori — Pihlajamäki
 - 8 Rautatientori — Oulunkylä — Puukinmäki — Tapanila
- Kaupungin rajan yli ulottuvat linjat:
(TS)¹ Rautatientori — Mäkelänkatu — Tuusulantie
(6) Rautatientori — Viikintie — Kirkonkyläntie
(VP) Rautatientori — Viikintie — Vanha Porvoontie

III. Oy Liikenne Ab (LOY)

- 50 Rautatientori — Puistola
 - 51 Rautatientori — Puistola
 - 70 Rautatientori — Kontula — Vesala
 - 71 Rautatientori — Mellunmäki — Vesala
- Kaupungin rajan yli ulottuvat linjat:
(VP)¹ Rautatientori — Viikintie — Vanha Porvoontie
(VP) Rautatientori — Viikintie — Lahdentie

- (OS) Rautatientori — Viikintie — Ostersundomintie
(KP) Rautatientori — Herttoniemi — Porvoontie
(KT) Rautatientori — Herttoniemi — Kallvikintie

IV. Metsälän Linja Oy (MLO)

- (K)¹ Linja-autoasema — Töölö — Käpylä — Oulunkylä, Kustaankartano

V. Saaren Auto Oy (SAO)

- (P)¹ Rautatientori — Paloheini

VI. Sirolan Liikenne Oy (SIL)

- (T)¹ Rautatientori — Tuomarinkylä

Kaupungin rajan yli ulottuvat linjat:
(TS)¹ Rautatientori — Mäkelänkatu — Tuusulantie

VII. Suomen Turistiauto Oy (STA)

H Hankkija — Pohjois-Haaga
M Simonaukio — Munkkivuori
K Munkkiniemi — Pohjois-Haaga — Suursuo — Kallio — Kruununhaka
Kaupungin rajan yli ulottuva linja:
(KG)¹ Simonaukio — Nurmijärventie — Kaivoksela

VIII. Tammelin Linjat Oy (TLL)

- (T)¹ Rautatientori — Tammisalo

IX. Espoon Auto Oy (ESA)

Kaupungin rajan yli ulottuvat linjat
(MK)¹ Linja-autoasema — Munkkiniemi — Kuusisarentie

X. Leppävaaran Liikenne Oy (LVL)

Kaupungin rajan yli ulottuvat linjat:
(PM)¹ Linja-autoasema — Pitäjänmäentie
(PM) Linja-autoasema — Pitäjänmäentie — Henrikintie

XI. Friherrin Linjat Oy ja Nils Fallström (FRL)

Kaupungin rajan yli ulottuvat linjat:
(HH)¹ Linja-autoasema — Pitäjänmäentie — Vanha Hämeenkyliäntie
(HK) Linja-autoasema — Pitäjänmäentie — Konalantie — Viikintie
(VT) Linja-autoasema — Viikintie

XII. Valtionrautatiet (VR)

Helsingin asema — Pitäjänmäki
Helsingin asema — Puistola

¹) 50 matkan sarjallippuun ja kklippuun on merkittävä linjareittitunus.

NEUVONTA

Mikäli kaiken edelläolevan luettuanne jokin yhteistariffia koskeva yksityiskohta olisi jäänyt epäselväksi, voitte saada haluamanne tiedot seuraavista neuvontapalkoista alla mainittuina aikoina:

Oy Stockmann Ab, Keskuskatu 2, Pohjakerros (tupakkaosaston vieressä) 15.4.—5.5. arkisin klo 11.00—17.00
lauant. —15.00

Ol. Elannon tavaratalo, Siltasaarenkatu 6—10, Pohjakerros " "

Helsingin kaupungin liikennelaitos:

Töölön lipputoimisto, Mannerheimintie 76 " "

Sörnälsten lipputoimisto, Hämeentie 54 " "

Rautatieaseman matkatolmisto, Odotussalin länsisliipi " "

Rautatiekirjakaupan kioski, Auratalo, Tukholmankatu 2 " "

Rautatiekirjakaupan kioskit, esikaupunkialueella " "

Munkkivuoren ostoskeskus, Raumentie 1 arkisin klo 18.00—20.30
sunnunt. 14.00—20.30

Pohjois-Haagan ostoskeskus, Näyttelijäntie 14 " "

Suursuon ostoskeskus, Pakilantie 11 " "

Länsi-Herttoniemen ostoskeskus, Hiihtäjäntie 1 " "

Puotilan ostoskeskus, Rusthollarintie 2 " "

Malmin rautatieasema " arkisin klo 18.00—20.00
sunnunt. 14.00—21.00

Puhelimitse tietoja halutessanne soittakaa 15.4. lähtien numeroon 47 85 21/
Tariffineuvonta arkisin klo 5.30—24, sunnuntaisin 7.00—24.00.

LIPPUJEN MYYNTIPAIKAT

HKL:n kuukausilippujen ja HKL:n tai kahden liikenteenharjoittajan linjoilla käytettävien 50 matkan sarjalippujen myyntipalkat ja -ajat ovat seuraavat:

Oy Stockmann Ab, Keskuskatu 2, Pohjakerros 28.4.—5.5. klo 8.30—17.00
(hissessä vastapäätä) lauant. —15.30

Ol. Elannon tavaratalo, Siltasaarenkatu 6—10, Pohjakerros 28.4.—5.5. klo 8.30—17.00
lauant. —16.00

Rautatieaseman matkatolmisto, Odotussalin länsisliipi (myös sunnuntaisin) 28.4.—5.5. klo 7.00—21.00

Helsingin kaupungin liikennelaitos: Töölön lipputoimisto, Mannerheimintie 76 28.4.—5.5. klo 8.30—18.00
lauant. —15.00

Helsingin kaupungin liikennelaitos: Sörnälsten lipputoimisto, Hämeentie 54 28.4.—5.5. klo 8.30—18.00
lauant. —15.00

Helsingin kaupungin liikennelaitos: Erottajan lipputoimisto, Et. Espl.k. 22 C 6.5.—20.5. klo 9.00—16.00
lauant. —13.00

Rautatiekirjakaupan kioski, Auratalo, Tukholmank. 2 (myös sunnuntaisin) 28.4.—15.5. klo 7.30—20.30
sunnunt. 10.00—20.30

Rautatiekirjakaupan kioskit: esikaupunkialueella (myös sunnuntaisin)
Munkkivuoren ostoskeskus, 28.4.—15.5. klo 8.00—20.30 sunnunt. 10.00—20.30

Raumentie 1	"	"	"
Pohjois-Haagan ostoskeskus	"	"	"
Näyttelijäntie 14	"	"	"
Suursuon ostoskeskus	"	"	"
Pakilantie 11	"	"	"
Länsi-Herttoniemen ostoskeskus, Hiihtäjäntie 1	"	"	"
Puotilan ostoskeskus	"	"	"
Rusthollarintie 2	"	"	"
Malmin rautatieasema		6.00—20.00	sunnunt. 7.00—21.00

YRITYSKOHTAISET LIPPUJEN MYYNTIPAIKAT

Suomen Turistiauto Oy	Sirolan Liikenne Oy
STA:n Matkatolmisto,	Manttaalitie 4
Lasipalatsi, Simonkatu 1	ja autoissa
Pohjois-Haaga, Thalianaukio	Metsäilän linja Oy
STA:n lippukioski, Munkkivuoren	Kansakoulukatu 10
ostoskeskus, Raumentie 1	ja autoissa

Oy Liikenne Ab ja Helsinki—	Tammelundin Liikenne Oy
Maaseutu-liikenne Oy	Vanhaväylä 6
Mikonkatu 19 A 7, II kerros	ja autoissa

Saaren Auto Oy	Espoon Auto Oy
Väinölänskatu 2 A 1	Annankatu 31—33 C
ja autoissa	Leppävaaran Liikenne Oy
	Lintuvaarantie 39 ja autoissa

Vertailutaulukko kuukausilippuun ja 50 matkan sarjalippuun käytettävänä. Hinta ilmoitettu markkoina.

	Keskusta	Käpylä Pohjo- lankatu	Arabia	Lautta- saari	Etelä- Haaga	Herttoniemi	Varti- harju	Pihlaja- mäki	Tapa- nila	Puis- tola
Keskusta		30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	31 ¹⁾ 35 ²⁾ 31 ³⁾	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	31 ¹⁾ 35 ²⁾ 31 ³⁾	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾
Käpylä Pohjo-lankatu	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾		34 30	34 30	34 ²⁾ 38 ⁴⁾ 30 ³⁾	30 25	35 30	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	30 22	35 ¹⁾ 39 ²⁾ 35 ³⁾
Arabia	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	34 30		34 30	30 25	30 25	30 25	30 —	30 22	31 26
Lauttasaari	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	34 30	34 30		30 25	30 25	30 25	44 ¹⁾ 40 ²⁾ 36 ³⁾	40 ¹⁾ 36 ²⁾ 32 ³⁾	50 45
Etelä-Haaga	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	34 ²⁾ 38 ⁴⁾ 30 ³⁾	30 25	30 25		30 25	30 25	40 ¹⁾ 36 ²⁾ 32 ³⁾	36 ¹⁾ 32 ²⁾ 28 ³⁾	40 ¹⁾ 36 ²⁾ 32 ³⁾
Herttoniemi	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	30 25	30 25	30 25	30 25		30 25	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	40 ¹⁾ 36 ²⁾ 32 ³⁾
Varti- harju	31 ¹⁾ 35 ²⁾ 31 ³⁾	35 30	35 30	35 30	30 25	30 25		37 ¹⁾ 41 ²⁾ 37 ³⁾	37 ¹⁾ 41 ²⁾ 37 ³⁾	40 ¹⁾ 36 ²⁾ 32 ³⁾
Pihlaja- mäki	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	30 —	44 ¹⁾ 40 ²⁾ 36 ³⁾	40 ¹⁾ 36 ²⁾ 32 ³⁾	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	30 25		30 22	51 ¹⁾ 47 ²⁾ 43 ³⁾
Tapanila	31 ¹⁾ 35 ²⁾ 31 ³⁾	35 30	35 30	40 ¹⁾ 36 ²⁾ 32 ³⁾	36 ¹⁾ 32 ²⁾ 28 ³⁾	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	30 25	30 25		40 ¹⁾ 36 ²⁾ 32 ³⁾
Puisto- la	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	30 ¹⁾ 34 ²⁾ 30 ³⁾	31 26	35 30	30 25	30 25	42 37	30 25	30 22	

1) Yhdessä linjan lippu. 2) Kahden linjan lippu. 3) Maunulan kautta. 4) Keskustan kautta. 5) Helsinki—Maaseutu-Liikenne Oy. 6) Oy Liikenne Ab. 7) Kaksi vaihtoa.

Vertailutaulukko kertalippuun ja 10 matkan sarjalippuun käytettävänä. Hinta ilmoitettu pönnäinä.

	Keskusta	Käpylä Pohjo- lankatu	Arabia	Lautta- saari	Etelä- Haaga	Herttoniemi	Varti- harju	Pihlaja- mäki	Tapa- nila	Puis- tola
Keskusta		Rv 35 ¹⁾ La 50 45	Rv 35 ¹⁾ La 50 45	50 45	50 45	50 45	70 62	50 45	70 62	80 72
Käpylä Pohjo-lankatu	Rv 35 ¹⁾ La 50 45		50 45	50 45	50 ¹⁾ 60 ²⁾ 55 ³⁾	50 45	70 62	50 ¹⁾ 60 ²⁾ 55 ³⁾	50 45	Rv 110 ¹⁾ La 100 90
Arabia	Rv 35 ¹⁾ La 50 45	50 45		50 45	50 45	50 45	70 62	50 45	50 45	70 62
Lauttasaari	50 45	50 45	50 45		50 45	50 45	70 62	100 ¹⁾ 90 ²⁾ 80 ³⁾	110 ¹⁾ 100 ²⁾ 90 ³⁾	130 ¹⁾ 120 ²⁾ 110 ³⁾
Etelä-Haaga	50 45	50 ¹⁾ 60 ²⁾ 55 ³⁾	50 45	50 45		70 62	70 62	110 ¹⁾ 100 ²⁾ 90 ³⁾	110 ¹⁾ 100 ²⁾ 90 ³⁾	130 ¹⁾ 120 ²⁾ 110 ³⁾
Herttoniemi	50 45	50 45	50 45	50 45	70 62		50 45	130 ¹⁾ 120 ²⁾ 110 ³⁾	130 ¹⁾ 120 ²⁾ 110 ³⁾	150 ¹⁾ 140 ²⁾ 130 ³⁾
Varti- harju	70 62	70 62	70 62	70 62	70 62	50 45		130 ¹⁾ 120 ²⁾ 110 ³⁾	130 ¹⁾ 120 ²⁾ 110 ³⁾	150 ¹⁾ 140 ²⁾ 130 ³⁾
Pihlaja- mäki	50 45	50 ¹⁾ 60 ²⁾ 55 ³⁾	50 45	100 ¹⁾ 90 ²⁾ 80 ³⁾	110 ¹⁾ 100 ²⁾ 90 ³⁾	130 ¹⁾ 120 ²⁾ 110 ³⁾	130 ¹⁾ 120 ²⁾ 110 ³⁾		50 45	150 ¹⁾ 140 ²⁾ 130 ³⁾
Tapanila	70 62	70 62	70 62	110 ¹⁾ 100 ²⁾ 90 ³⁾	110 ¹⁾ 100 ²⁾ 90 ³⁾	130 ¹⁾ 120 ²⁾ 110 ³⁾	130 ¹⁾ 120 ²⁾ 110 ³⁾	50 45		150 ¹⁾ 140 ²⁾ 130 ³⁾
Puisto- la	50 45	Rv 110 ¹⁾ La 100 90	70 62	130 ¹⁾ 120 ²⁾ 110 ³⁾	130 ¹⁾ 120 ²⁾ 110 ³⁾	50 ¹⁾ 60 ²⁾ 55 ³⁾	100 ¹⁾ 90 ²⁾ 80 ³⁾	130 ¹⁾ 120 ²⁾ 110 ³⁾	130 ¹⁾ 120 ²⁾ 110 ³⁾	

Rv : raitiovaunu. La : linja-auto. 1) : ilman vaihtoa. 2) : Maunulan kautta. 3) : Keskustan kautta. 4) : Helsinki—Maaseutu-Liikenne Oy. 5) : Oy Liikenne Ab. 6) : Kaksi vaihtoa.

Kun on todennäköistä, että HKL:n lippujen myyntipaikoille tulee tällä kerralla tavallista enemmän tungosta, on liikennelaitos poikkeuksellisesti järjestänyt kuukausilippujen ja 50 matkan sarjalippujen, mikäli ne ovat HKL:n tai kahden liikenteenharjoittajan linjoilla (joista toisen ei tarvitse olla HKL), tilaamismahdollisuuden myös postin välityksellä.

Kuukausilipun tai 50 matkan sarjalipun tilatessanne pyydetään Teitä 23. 4. 64 mennessä jättämään erityinen täyttämäne tilauskortti suljetussa kuoressa liikennelaitoksen linja-auton tai raitiovaunun rahastajalle, liikennekioskeihin tai lippujenmyyntipaikkoihin. Tilaukskortteja on saatavissa HKL:n rahastajilta ja liikennekioskeista.

Kuukausilipun tilatessanne on valokuvanne (passikuva, koko 3x4 cm) liitettävä mukaan. Merkitkää lomakkeeseen nimenne ja osoitteenne, tarvitsemanne linjojen numerot, liikenteenharjoittajan tunnus sekä matkanne alku- ja päätekohtat.

Tietenkin voitte lähettää tilauksenne myös postitse 23. 4. 64 mennessä osoitteella Helsingin kaupungin liikennelaitos, lipputoimisto, Mannerheimintie 97. Postimerkki on tällöin tarpeellinen.

Liikennelaitos postittaa tilaamanne lipun jälkivaatimuksella ilman postituskuluja.

HISTORIAN LEHDILTÄ

koonnut J. Rauhala

Päiväkäskey N:o 11/1948

Matkustajien seisominen vaunujen käytävällä

Sattuneesta syystä huomautetaan kiinteille rahastajille, että kiello yleisön seistä vaunun käytävillä ei koske ns. »istumavaunuja». Kuitenkin on rahastajan huolehdittava siitä, että etusilta täytetään ennenkuin matkustajien sallitaan jäädä käytävälle tai takasillalle sekä että käytävälle ei saa jäädä seisomaan niin paljon matkustajia, ettei istumapaikoilta pääse etuoven kautta ulos. Takasilta on mahdollisuuden mukaan varattava vain vaunuun nousevia matkustajia varten.

28. 1. 48.

merk. Harald Dahlberg.

Päiväkäskey N:o 88/1948

Pysäkkien ilmoittaminen

Päiväkäskeykehoituksista — — — huolimatta huomattava osa rahastajista kuitenkin laiminlyö ilmoittaa — — — määrättyt pysäkit.

Tämän johdosta huomautetaan, että se on palvelustehtävä, joka suoritetaan matkustajien hyväksi. Helsinki on maan pääkaupunki, jossa suuri osa matkustajista on toisipaikkakuntalaisia, jotka eivät tunne kaupunkia riittävän hyvin voidakseen vaikeuksista tulla toimeen, jos pysäkkejä ei ilmoiteta. Lisäksi on huomattava, että vanhukset ja muut heikkonäköiset sekä lapset eivät tule pimeän aikana toimeen ilman ilmoituksia, vaikka matkustajien valtaosa sen tekisikin. Mutta näillekin tekisi henkilökunta palveluksen ilmoittamalla pysäkit.

Sen vuoksi rahastajia jälleen kehoitetaan tähänastista paremmin noudattamaan annettuja ohjeita ja vaunun pysähtyessä kuuluvasti ilmoittamaan ainakin pysäkkiluetteloissa lainausmerkeissä olevat pysäkit suomeksi ja ruotsiksi. Puuttuva kielitaito ei ole riittävä syy jättää ilmoituksia kokonaan tekemättä.

Ne rahastajat, jotka tahallaan laiminlyövät tämän, eivät täytä kaikkia niitä hyvän asiakaspalvelun vaatimuksia, joita on asetettava pääkaupungin liikennelaitoksen henkilökunnalle.

Samalla, kun liikennelaitos vielä kerran vetoaa henkilökunnan ymmärtämykseen asiaa kohtaan, huomautetaan, että kaikkien tarkastajien ja liikennealipäällystöön kuuluvien asiana on huomauttaa niille, jotka sen laiminlyövät, velvollisuuksistaan, ja ilmoittaa heidät liikenneosastolle rangaistaviksi. — — —

8. 12. 48.

merk. H. A. Relander.

Päiväkäskey N:o 40/1949

Johdinautokuljettajien menettely voimavirran katketessa

31. 7. 49 illalla sattui johdinautolinjalla 14 voimavirrankatko, joka osittain kuljettajien virheellisestä toiminnasta johtuen kesti n. 2 tuntia.

Tämän johdosta kehoitetaan johdinautokuljettajia tällaisten tapausten sattuessa menettelemään seuraavasti, jotta keskeytys liikenteessä supistuisi mahdollisimman lyhyeksi:

- 1) Käyttövirran katketessa on kuljettajan heti ilmoitettava siitä Töölöntorin tarkastusasemalle;
- 2) Jos useita vaunuja jää ilman virtaa, on mahdollisimman usean niistä pyrittävä ajamaan samaan paikkaan seisomaan, esim. antamalla vaunujen pyöriä alamäkeen, vaunujen vartiointin helpottamiseksi;
- 3) Pysäköiminen on suoritettava niin, että vaunut eivät virran jälleen palatessa pääse itsestään liikkumaan kuljettajan poissaollessa, ja niin, etteivät vaunut estä muuta liikennettä.

3. 8. 49.

merk. R. Gustafsson

Ohje englantilaisten vaihteiden kääntämisestä

Maanantaista 27. 6. 49 alkaen on kaikkiin englantilaisiin sähkövaihteisiin ajettava siten, että ajettaessa raitioiden haaraumispaikassa oikeanpuoleiselle raitiolle on virta kytkettävä (1 kontakti), kun sitävastoin ajamisen vasemmanpuoleiselle raitiolle aina tulee tapahtua ilman virtaa.

17. 6. 49.

merk. Reino Castrén

Henkilökunnan matkustaminen kuriirikilvellä varustetuissa autoissa

Henkilökunnalle huomautetaan, että linja-autoliikenteen esikaupunkilinjoilla n.s. kuriirikilvissä olevat määräykset koskevat myöskin omaa henkilökuntaa. Rahastajien tulee valvoa, että määräyksiä noudatetaan.

5. 10. 49.

merk. Reino Castrén

Menettelystä tungoksen sattuessa

Koska on toistuvasti sattunut, että kuljettajat ja rahastajat vaunun täyttyessä tai vaunun täynnä ollessa eivät ole noudattaneet annettuja määräyksiä, korostetaan yleisöpalvelun, liikenneturvallisuuden ja kaluston kunnossapysymisen vuoksi seuraavia seikkoja:

1) Rahastajan on aina kohteliaalla, ystävällisellä tavalla kehoitettava matkustajia siirtymään vaunussa eteenpäin, kunnes vaunun etupää ja käytävä ovat kohtuullisesti täyttyneet. Niissä linja-autoissa, joissa on kaksi ulosmeno-ovea, on myöskin huolehdittava, että matkustajat täyttävät ensin etusillan, eivätkä jää keskimmäisen oven kohdalle tukkeamaan käytävää. Autonrahastajille huomautetaan, että 30 % ylikuormitus on edelleen sallittu, mutta varsinkin huonolla kelillä on tämän määrän ylittäminen vaarallista ja erittäin huonolla talvikelillä on syytä välttää sallittuakin ylikuormitusta.

2) Vaunun tullessa täyteen on rahastajan aina ilmoitettava siitä kuljettajalle »Vaunu täynnä» merkillä. Rahastajan tulee uudistaa tämä merkinanto jokaisella pysäkillä, mistä vaunu lähtee täysinäisenä. Kuljettajan on aina »Täynnä» merkin saatuaan asetettava »Täynnä»-kilpi näkyviin, mutta myöskin heti poistettava se, kun rahastaja antaa vain tavallisen lähtömerkin.

3) Samalla muistutetaan rahastajia heidän velvollisuudestaan ehdottomasti aina ennen lähtömerkin antamista ja vielä sen jälkeen, kunnes vaunu pääsee vauhtiin, tarkasti katsoa taaksensa, onko matkustajia vielä tulossa, jotta voitaisiin välttää tapaturmat ja muut kiusalliset tilanteet, joita jatkuvasti on aiheutunut tämän velvollisuuden laiminlyönnistä. Ellei tässä suhteessa saada parannusta aikaan, ei liikennelaitos ajamittaan voi torjua esitettyjä vaatimuksia rahastajien kiinteän istumapaikan poistamisesta. Voidakseen helpommin kääntyä oveen päin ja palvella yleisöä voi rahastaja tarpeen vaatiessa suorittaa tehtävänsä seisten.

5. 10. 49.

merk. Reino Castrén

Oikeus jäädä vaunuun päätepysäkillä

On sattunut ikäviä välikohtauksia, kun rahastajat vaunun tullessa päätepysäkillä määräysten mukaisesti ovat käskeneet jopa vaikeasti sairaita ja invaliideja pois vaunusta sen vuoksi, että siellä on ollut muita matkustajia jonossa.

Pitäen entiset ohjeet muuten voimassa, ilmoitetaan, että henkilö, jolla on invalidivapaakortti, saa jäädä vaunuun jatknakseen matkaa toiseen suuntaan, vaikka päätepysäkillä on matkustajia jonossa. Saman oikeuden voi rahastaja harkintansa mukaan myöntää myös sairaille, sokeille ja vanhuksille. Edestakaisesta matkasta kannetaan kaksi maksua.

Jos vaunussa olevat matkustajat tekevät huomautuksia tällaista menettelyä vastaan, tulee rahastajan asiallisesti selittää menettelynsä syy.

26. 10. 49

merk. Reino Castrén

O. H. Träskvik

Tässä vaunussa, joka kulkee radalla **Tölö—Kaivopuisto**, on tilaa 16 hengelle vaunun sisässä ja 6 hengelle kummallakin vaunusillalla.

Vaunu pysähtyy, paitsi radan kummassakin päässä, seuraavilla paikoilla:

Läntisellä viertotiellä:

Seurasaaren tienhaaran luona, Eläintarhan portilla, Hesperian edustalla olevassa vekselissä, Hagasundin huvilan luona sekä Arkaadian vekselissä.

Länsi Heikinkadulla:

Simonkadun kulmassa:

Itä Heikinkadulla:

Ylioppilastalon luona.

Pohjois—Esplanaadinkadulla:

Ruotsalaisen teatterin luona, pasaasin edustalla olevassa vekselissä, Kluuvikadun kulmassa ja Fabianinkadun kulmassa.

Kauppatorin vekselissä.

Länsi Rantakadulla: Pohjois sekä Etelä Makasiininkatujen kulmissa.

Kylpylaitoksentiellä: Vekselissä sekä Vuorimiehenkadun kulmassa.

Vilkaisu taaksepäin

Koskapa RAITIO ei — ainakaan vielä — ole viikkolehti, ja HKL:n aikataulut taas muuttuvat milloin mitenkään, on syytä ennen syysaikatauluun siirtymistä kertoa kesän aikana toteutuneesta muutoksesta. Itse asiassa tänä kesänä aikataulut olivat melko tarkkaan paikallaan koko kesäkauden (1.6.—31.8.), mutta tarkimmat harrastelijat huomasivat jo heinäkuun 16. päivän iltana, että linjan 7 vuoro 73 ei ajanutkaan halliin vielä 21.19 Harjutorilta vaan vasta 21.53 Kallion vi-rastotalolta Postitalon, Runeberginkadun ja Läntisen Brahenkadun kautta. Tuloaika Koskelan halliin siirtyi loppuke-säksi klo 21.30:sta 22.21:een. Miksi, se on arvoitus, sillä ai-nakaan vuoroväleihin ei tullut muutoksia. Eräät lähtöajat to-sin muuttuivat minuutin — pari, mutta muutokset olivat niin merkityksettömiä, että tolppa-aikataulua ei uusittu.

Talviaikataulut

Melkein yhtä vähän on kerrottavaa 1.9. voimaan tulleista aikatauluista. Vaikka kuinka tarkkaan nuuskisi, niin edes yh-tä minuuttimuutosta ei löydy näistä painotuotteista verrat-tuina niihin, jotka siirrettiin hyllylle 31.5. Nimittäin, jos ei oteta lukuun linjan 6 ma-pe -aikataulua. Niinkuin pahat kie-let ja hyvät lehdet (ks. RAITIO 2/83) jo aavistelivat, on pe-rävaunujen kускаaminen raitioliikenteessä nyt historiaa. Ai-katauluista katsottuna viimeinen liikenteessä ollut perävau-nullinen vuoro oli 113, joka lähti Arabiasta halliin »junana» 31.5.83 klo 18.00. Joku voinee varmistaa, oliko näin käy-tännössä.

Kuutosen uudelleenjärjestelyt toivat mukanaan kolme uutta vuoroa: 107, 108 ja 115. Näin voitiin vuorovälejä ti-hentää (suluissa on viime talven vuoroväli): aamuruuhkassa 6—7 minuuttiin (7—8 min.), päivällä 7—8 minuuttiin (10 min.) ja iltaruuhkassa 5—6 minuuttiin (7—8 min.) loppuillan pysyessä ennallaan 10—12 minuuttina.

Kokopäiväruuhkavuorot lisääntyivät

Kokopäiväruuhkavuoroja on nyt neljä. Tuolla vähän risti-riitaisella nimityksellä tarkoitetaan ruuhkavuoroja, jotka aja-vat n. klo 6—18 olematta välillä hallissa. Nämä vuorot ovat siis täysin eräiden tavallisten vuorojen kaltaisia — useilla lin-joilla on juuri tuollaisia vuoroja. Ero on kuitenkin siinä, että kokopäiväruuhkavuorojen numerot ovat ruuhkavuorojen sarjasta, siis kolmenumeroisia.

Äsken mainittu uusi vuoro 115 on nyt siis neljäs tällainen vuoro. Aikaisemmahan ovat — ikäjärjestyksessä — 141 lin-jalla 10, 129 linjalla 4 ja 138 linjalla 7.

Sitä vastoin ruuhkavuoron tavoin käyttäytynyt tavalli-nen vuoro 60, joka ma—pe ajoi vain aamu- ja iltaruuhkassa, on saanut taas normaalin muodon ja liikennöi yhtenäisen jakson klo 6—19.40.

Rautatien sivuraiteellakin taas vakinaista liikennettä

Otsikko ei sinänsä ole uutinen, olihan viime talvenakin tasan yhtä paljon vuoroja käyttämässä RT:n sivuraidetta, siis tasan yksi. Kellonaikakin on sama: 6.10. Vuoron numero on toki eri eli 54 eikä 56. Ja tämä erikoisuus on nähtävissä vain ma—pe -aamuina.

Kun kerran muiden linjojen aikatauluihin ei tullut muu-toksia viime kevääseen verrattuna, ei ole myöskään mitään sellaista erikoista, mitä ei jo aikaisemmin olisi RAITIOssa kerrottu. Toisin sanoen 3B ja 3T kiertelivät hallireitillään ta-valliseen tapaan Harjutorin kautta (reitit 655 ja 656); 3B jos-kus Töölön hallin kautta niin kuin yksi kahdeksikon sun-nuntaivuoro (reitti 691), viitonen ja 4V Kauppatorin kautta (reitti 698) ja kuutonen Vallilan hallin kautta (reitit 671 ja 672).

TAULUT

J. Oksanen

Samoin on edelleen yksi 2/2A:n vuoro, joka Kauppatoril-la vaihtaa linjalle 4V (vuoro 106 klo 7.21) ja yksi viitosen vuoro, joka Apollonkadulta onkin 4V (vuoro 134 klo 7.46). Edelleen talvi on tuonut tullessaan yksinäisen yövuoron 127, joka kiertää la/su-yönä yhden lenkin 3T:llä.

Vaikkakaan muutokset eivät ole tämän kummempia, on halliaikataulut, ajojärjestykset ja luettelo raitioliikenteen vuoroista koottu tähän numeroon yhdeksi kokonaisuudeksi. Lukekaa loput niistä ja vanhoista RAITIOista.

Hämärän rajamailla

Vielä lopuksi yksi aikatauluasia. Raitioliikennettä se nyt ei aivan koske, mutta sivuaa sikäli, että siinä asiat ovat pää-laellaan — kiskot katon päällä. Kyseessä on tietysti trollikka tai sarvijaakko tai miksi sitä kuka kutsuukin.

Harrastajan on nyt helppo tietää, missä vuoroissa kau-pungin ainukainen sähköbussi ajaa, kiitos linjojen 14 ja 18 reittimuutoksen. Kun 14 siirrettiin Tukholmankadulta Mei-lahden klinikkoille 18:n jatkaessa Munkkivuoreen seurasi sii-tä, että trollikalle tuli oma linjanumero 14A. Tällä linjalla on vain yksi vuoro, nimittäin 570, joka ajaa ma—pe vanhaa 14 reittiä; trollikan kiskot — ajojohdot — kun ovat vain sen ylä-puolella. Lähtöajat Tukholmankadulta 6.43, 7.37, 8.32, 14.34, 15.28 ja 16.24 sekä Eirasta 7.12, 8.07, 15.03, 16.00 ja 16.55.

Kilvet 14A, RU		570
Hallireitit 5-102, 5-104		ma-pe
RU 6.34		
LAI	TUK	
	6.43	
7.12		
	7.37	
8.07		
8.56	8.32	
halli	RU	
8.57	9.06	
RU 14.25		
LAI	TUK	
	14.34	
15.03		
	15.28	
16.00		
	16.24	
16.55	17.18	
RU	halli	
17.28	17.19	

RU = Ruskeasuon halli

LAI = Laivurinkadun ja Merikadun liittymä

TUK = Tukholmankadun ja Haartmaninkadun liittymä

5 = RU — Mannerheimintie — Topeliuksenkatu — Haartmaninkatu — TUK

102 = LAI — linjan 14 reittiä — Topeliuksenkatu — Man-nerheimintie — RU

104 = TUK — Tukholmankatu — Topeliuksenkatu — Man-nerheimintie — RU

Raitiovaunuliikenne KOSKELAN hallista linjalle

Maanantai - perjantai 1.9.1983 alkaen

klo	vuoro	linja	reitti	klo	vuoro	linja	reitti
5.30	79 v	8	679	5.58	103	2,2A	651
5.33	19 n	3B	687	6.00	24 n	3T	659
5.37	26 n	3T	661		49	5	669
	57	6	673		82 v	8	679
	72 v	7	675	6.01	74 v	7	675
	80 v	8	679	6.02	37 n	4,4N	659
	96 n	10	661	6.03	53	6	671
	106	2,2A,4V	651		110	2,2A	651
5.38	101	1	651	6.05	102	1	651
5.40	11 n	3B	687	6.10	105	2,2A	651
	34 n	4,4N	659	6.11	104	1	651
	75 v	7	661	6.13	45	5	669
5.42	14 n	3B	655	6.14	3	1	651
	38 n	4,4N	687	6.15	83 v	8	679
	95 n	10	659	6.17	7	2,2A	651
5.44	4	1	661	6.18	56	6	671
	5	1	651	6.21	8	2,2A	651
	9	2,2A	653	6.25	109 v	8	679
	27 n	3T	661	6.29	31 n	3T	659
	91 n	10	687	6.32	16 n	3B	691
	111	2,2A	651	6.35	41 n	4	659
	115	6	673	6.42	17 n	3B	691
5.45	47	5	669	6.46	58	6	671
	59	6	671	6.50	25 n	3T	659
	81 v	8	679	6.56	44	5	669
5.48	71 v	7	661	7.00	112	1	651
	97 n	10	661	7.09	13 n	3B	691
5.49	15 n	3B	655	7.18	55	6	671
5.50	1	1	651				
	29 n	3T	661	13.23	112	2,2A	651
	54	6	681	13.46	102	1	651
	92 n	10	687	13.53	108	6	671
	108	6	673	14.01	106	2,2A	651
5.51	6	2,2A	651		109 v	8	679
5.52	114 v	8	679	14.09	103	1	651
5.53	23 n	3T	659	14.15	113	6	671
	73 v	7	675	14.20	104	1	651
5.54	60	6	671	14.30	110	2,2A	651
5.55	36 n	4	659	14.31	101	1	651
	98 n	10	661	14.32	105	2,2A	653
5.57	2	1	651	14.37	107	6	671
	40 n	4,4N	687	14.48	114 v	8	679
	93 n	10	687	14.51	111	2,2A	651

n = nivelvaunu

v = neliakselinen kuljettajarahastusvaunu

Hallireitit esitetty RAITIOssa 1/83.

Raitiovaunuliikenne KOSKELAN hallista linjalle

Lauantai 1.9.1983 alkaen

klo	vuoro	linja	reitti	klo	vuoro	linja	reitti
5.30	12 v	3B	657	5.55	44	5	669
5.35	48	5	669	5.56	14 n	3B	655
5.37	23 n	3T	661		74 v	7	661
5.38	83 v	8	679	5.58	94 v	10	659
5.39	18 n	3B	655	6.00	7	2	651
5.40	6	2	651		31 n	3T	659
	15 n	3B	657		35 n	4	659
	26 n	3T	659	6.02	80 v	8	679
	40 n	4,4N	659	6.04	60	6	671
	57	6	673	6.05	39 n	4	687
5.41	75 v	7	675		47	5	669
5.42	92 n	10	659		72 v	7	675
5.43	8	2	653	6.08	95 n	10	659
	96 n	10	687	6.14	81 v	8	679
5.44	17 n	3B	687	6.16	55	6	671
5.45	37 n	4	687	6.17	73 v	7	675
	49	5	669	6.21	25 n	3T	659
5.46	27 n	3T	659	6.32	13 n	3B	655
5.47	24 n	3T	661	8.00	82 v	8	679
5.48	93 n	10	659	8.10	45	5	665
5.50	19 n	3B	655	8.15	2	1	651
	34 n	4,4N	659	8.30	3	1	651
	53	6	671	8.43	4	1	651
	79 v	8	679	8.49	9	2	651
5.53	58	6	673	8.55	5	1	651
	71 v	7	675		54	6	671
	98 n	10	687	9.03	1	1	651
5.54	29 n	3T	659	9.20	56	6	671
5.55	38 n	4,4N	687	9.44	59	6	671

Sunnuntai 1.9.1983 alkaen

klo	vuoro	linja	reitti	klo	vuoro	linja	reitti
6.43	45	5	665	7.25	54	6	671
6.50	13 n	3B	657	8.45	74 v	7	675
6.51	15 n	3B	655	8.55	72 v	7	661
6.54	24 n	3T	693	9.00	71 v	7	675
	31 n	3T	659	9.28	19 n	3B	655
	37 n	4,4N	659	9.33	26 n	3T	659
	40 n	4,4N	687	9.37	47	5	669
	49	5	665	9.39	14 n	3B	655
	55	6	673	9.41	76 v	7	675
	58	6	671	9.42	95 n	10	659
	80 v	8	679	9.45	36 n	4	659
	96 n	10	659	9.48	56	6	671
6.58	27 n	3T	661	9.50	29 n	3T	659
7.00	50	5	669	9.52	93 n	10	687
	79 v	8	691	10.00	16 n	3B	655
	94 n	10	687	10.05	23 n	3T	659
7.02	82 v	8	679	10.11	34 n	4,4N	665
	92 n	10	661	10.13	98 n	10	659
	97 n	10	659	10.15	73 v	7	675
7.05	17 n	3B	655	10.18	53	6	671
7.06	38 n	4,4N	659	10.20	25 n	3T	659
7.09	41 n	4	687	10.28	11 n	3B	655
7.10	59	6	671	10.46	81 v	8	679
7.12	83 v	8	679				

Raitiovaunuliikenne linjalta KOSKELAN halliin

Maanantai - perjantai 1.9.1983 alkaen

klo	vuoro	linja	reitti	klo	vuoro	linja	reitti
8.37	109 v	8	696	21.46	4	1	652
8.51	106	2,2A,4V	698	21.51	2	1	652
8.58	114 v	8	696	23.02	13 n	3B	660
9.00	102	1	652	23.05	26 n	3T	656
9.01	111	2,2A	652	23.12	80 v	8	696
9.02	103	2,2A	654	23.17	15 n	3B	660
9.10	104	1	652		31 n	3T	656
9.14	105	2,2A	654		56	6	672
9.23	108	6	672		59	6	674
	110	2,2A	652	23.21	44	5	670
9.25	112	1	652	23.22	24 n	3T	690
9.29	101	1	652	23.24	81 v	8	696
				23.27	75 v	7	676
17.19	105	2,2A	654	23.28	72 v	7	654
	107	6	672	23.29	53	6	674
17.26	106	2,2A	654	23.30	71 v	7	696
17.31	103	1	652	23.31	45	5	670
17.41	108	6	672	23.32	95 n	10	690
17.43	104	1	652	23.33	17 n	3B	660
17.47	8	2,2A	652		36 n	4	666
17.53	101	1	652	23.34	97 n	10	662
17.54	112	2,2A	652	23.36	82 v	8	696
17.58	114 v	8	696		92 n	10	660
18.01	9	2,2A	652	23.40	54	6	674
18.03	102	1	652		74 v	7	654
18.05	113	6	672	23.42	96 n	10	690
18.07	110	2,2A	652	23.44	49	5	698
18.13	6	2,2A	652		98 n	10	662
	109 v	8	696	23.45	41 n	4	660
18.14	111	2,2A	654		47	5	670
	115	6	672	23.46	93 n	10	660
18.17	3	1	652	23.48	83 v	8	696
18.20	7	2,2A	652	23.50	55	6	674
19.39	60	6	672	1.08	19 n	3B	660
20.19	57	6	672	1.10	25 n	3T	656
21.20	11 n	3B	660	1.20	37 n	4,4N	664
21.25	58	6	672	1.23	14 n	3B	660
21.27	5	1	652	1.25	29 n	3T	656
	79 v	8	696		34 n	4,4N	690
21.31	27 n	3T	656	1.30	16 n	3B	662
21.33	73 v	7	676		23 n	3T	690
	91 n	10	660		38 n	4,4N	664
21.37	1	1	652		40 n	4,4N	660

Lauantai ja sunnuntai 1.9.1983 alkaen

L 15.07	6	2	652	L 17.28	2	1	652
L 15.18	7	2	652	L 17.48	4	1	652
L 15.19	57	6	672	21.20	11 n	3B	660
L 15.30	8	2	652	21.25	58	6	672
L 15.42	9	2	652	21.27	79 v	8	696
L 15.52	3	1	652	21.31	27 n	3T	656
L 15.55	5	1	654	21.33	73 v	7	676
L 15.58	60	6	672	23.02	13 n	3B	660
L 17.13	1	1	652	jne. kuten maanantai-perjantai			

L= vain lauantaisin

Raitiovaunuliikenne TÖÖLÖN hallista (vas. puol. sarake) ja halliin (oikeanpuol. sar.)

Maanantai - perjantai 1.9.1983 alkaen

klo	vuoro	linja	reitti	klo	vuoro	linja	reitti
5.30	48	5	619	8.18	130	4V	606
5.33	137 v	7	629	8.24	128	5	616
5.39	18 n	3B	605	8.25	136	4V	606
5.41	50	5	615	8.32	131	4V	606
5.42	135	2,2A	609	8.52	132	4V	606
5.45	129 v	4	607	8.55	137 v	7	630
5.49	138 v	7	629		143	5	616
5.50	143	5	615	9.00	127 v	3T	604
5.52	30 n	3T	607	9.01	134	4V,5	606
5.59	32 v	3T	607	9.08	126 v	3B	608
6.00	12 v	3B	605	9.23	135	2,2A	602
	35 n	4	607	9.24	139 v	8	630
	139 v	8	629				
6.01	39 n	4	605	16.32	143	5	616
6.04	126 v	3B	603	16.48	128	4V	612
6.23	141 v	10	607	16.56	136	4V	612
6.49	94 n	10	607	17.03	130	4V	612
7.04	130	4V	607	17.06	131	2,2A	602
7.05	134	4V,5	615	17.17	132	4V	612
7.10	76 v	7	629	17.32	138 v	7	630
	136	4V	607	17.34	135	5	616
7.19	28 v	3T	607	17.45	28 v	3T	604
	131	4V	607		126 v	3B	608
7.25	46	5	615	17.50	139 v	8	630
7.33	128	5	615	17.52	134	5	616
7.35	127 v	3T	607	18.02	46	5	616
7.37	132	4V	607		141 v	10	632
				18.07	32 v	3T	604
13.23	140 v	10	607	18.09	18 n	3B	608
14.15	139 v	8	629	18.12	48	5	616
14.17	134	5	615		137 v	7	630
14.23	126 v	3B	603	18.18	129 v	4	612
14.26	137 v	7	629	18.22	127 v	3T	604
14.31	131	2,2A	601	18.25	12 v	3B	608
14.52	135	5	615	18.28	140 v	10	632
14.58	127 v	3T	607	20.06	76 v	7	630
15.37	143	5	615	20.45	30 n	3T	604
15.38	128	4V	605	21.16	39 n	4	612
15.45	136	4V	605	21.18	94 n	10	606
15.51	130	4V	605	21.44	50	5	616
16.07	132	4V	605	21.47	35 n	4	612

Lauantai ja sunnuntai 1.9.1983 alkaen

L 7.00	30 n	3T	607	L 15.20	32 v	3T	604
L 8.19	36 n	4	607	L 15.21	18 n	3B	608
L 8.35	97 n	10	607	L 15.45	48	5	616
L 8.45	76 v	7	629	L 15.53	12 v	3B	608
L 8.47	50	5	615	L 15.55	28 v	3T	604
L 8.56	32 v	3T	607	L 16.05	91 n	10	632
L 9.00	16 n	3B	629	L 16.11	35 n	4	612
L 9.01	41 n	4	607	17.06	76 v	7	630
L 9.15	91 n	10	607	L 20.45	30 n	3T	604
L 9.24	11 n	3B	629	21.15	39 n	4	612
L 9.32	28 v	3T	607	21.18	94 n	10	606
S 10.20	44	5	615	21.44	50	5	616
S 10.25	39 n	4	607	1.12*	127 v	3T	606
S 10.35	75 v	7	629				
0.20*	127 v	3T	607				

L = vain lauantaisin S = vain sunnuntaisin
* = lauantain ja sunnuntain väl. yönä

RAITIOLIIKENTEN VUOROT JA LIIKENNÖINTIPÄIVÄT 1.9.1983 ALKAEN

Seuraava taulukko osoittaa, mitä vuoroja talviaikataulu 1983-84 sisältää. Vasemmalta lukien on ensimmäisenä vuoron numero, sitten vaunutyyppi (vain n=nivelvaunu ja v=neliakselinen kuljettajarahastusvaunu mainittu), linja(t), halli ja viimeisenä liikennöintipäivät (x ao. sarakkeessa).

			ma-pe	la	su				ma-pe	la	su
1	1	KH	x	x		71	v	7	KH	x	x
2	1	KH	x	x		72	v	7	KH	x	x
3	1	KH	x	x		73	v	7	KH	x	x
4	1	KH	x	x		74	v	7	KH	x	x
5	1	KH	x	x		75	v	7	KH	x	x
6	2,2A	KH	x	x		76	v	7	TÖ	x	x
7	2,2A	KH	x	x		79	v	8	KH	x	x
8	2,2A	KH	x	x		80	v	8	KH	x	x
9	2,2A	KH	x	x		81	v	8	KH	x	x
11	n 3B	KH	x	x2	x	82	v	8	KH	x	x
12	v 3B	TÖ	x	x1		83	v	8	KH	x	x
13	n 3B	KH	x	x	x	91	n	10	KH	x	x3
14	n 3B	KH	x	x	x	92	n	10	KH	x	x
15	n 3B	KH	x	x	x	93	n	10	KH	x	x
16	n 3B	KH	x	x2	x	94	n	10	TÖ	x	x1
17	n 3B	KH	x	x	x	95	n	10	KH	x	x
18	n 3B	TÖ	x	x1		96	n	10	KH	x	x
19	n 3B	KH	x	x	x	97	n	10	KH	x	x2
23	n 3T	KH	x	x	x	98	n	10	KH	x	x
24	n 3T	KH	x	x	x	101		1	KH	x	
25	n 3T	KH	x	x	x	102		1	KH	x	
26	n 3T	KH	x	x	x	103		1,2,2A	KH	x	
27	n 3T	KH	x	x	x	104		1	KH	x	
28	v 3T	TÖ	x	x		105		2,2A	KH	x	
29	n 3T	KH	x	x	x	106		2,2A,4V	KH	x	
30	n 3T	TÖ	x	x		107		6	KH	x	
31	n 3T	KH	x	x	x	108		6	KH	x	
32	v 3T	TÖ	x	x		109	v	8	KH	x	
34	n 4,4N	KH	x	x	x	110		2,2A	KH	x	
35	n 4	TÖ	x	x1		111		2,2A	KH	x	
36	n 4	KH	x	x2	x	112		1,2,2A	KH	x	
37	n 4,4N	KH	x	x	x	113		6	KH	x	
38	n 4,4N	KH	x	x	x	114	v	8	KH	x	
39	n 4	TÖ	x	x1	x	115		6	KH	x	
40	n 4,4N	KH	x	x	x	126	v	3B	TÖ	x	
41	n 4	KH	x	x2	x	127	v	3T	TÖ	x	x
44	5	KH	x	x	x2	128		4V,5	TÖ	x	
45	5	KH	x	x	x	129	v	4	TÖ	x	
46	5	TÖ	x			130		4V	TÖ	x	
47	5	KH	x	x	x	131		2,2A,4V	TÖ	x	
48	5	TÖ	x	x1		132		4V	TÖ	x	
49	5	KH	x	x	x	134		4V,5	TÖ	x	
50	5	TÖ	x	x	x1	135		2,2A,5	TÖ	x	
53	6	KH	x	x	x	136		4V	TÖ	x	
54	6	KH	x	x	x	137	v	7	TÖ	x	
55	6	KH	x	x	x	138	v	7	TÖ	x	
56	6	KH	x	x	x	139	v	8	TÖ	x	
57	6	KH	x	x		140	v	10	TÖ	x	
58	6	KH	x	x	x	141	v	10	TÖ	x	
59	6	KH	x	x	x	143		5	TÖ	x	
60	6	KH	x	x							

x1 = lähtee KH:lta, palaa TÖ:lle

x2 = lähtee TÖ:ltä, palaa KH:lle

x3 = lähtee ja palaa TÖ:lta/lle

RAITIOVAUNUJEN AJOJÄRJESTYKSET ERI LINJOILLA 1.9.1983 ALKAEN

Jaksot eri vuorokaudenaikoina:

ma-pe

ar: (aamuruuhka) n.klo 6-9
p : (keskipäivä) n.klo 9-14
ir: (iltaruuhka) n.klo 14-18
i : (ilta) n. klo 18-23
y : (yö) n. klo 23-01

la:

a: (aamu) n.klo 6-9
p: (päivä) n.klo 9-15
i: (ilta) n. klo 15-23
y: (yö) n. klo 23-01

su:

a: (aamu) n.klo 7-10 * vuoro lopettaa klo 20-21
p/i: (päivä/ilta) n.klo 10-23 ** yksi lähtö vuorojen
y : (yö) n. klo 23-01 135 ja 9 välissä

LINJA	MAANANTAI - PERJANTAI
1	ar: 1, 2, 102, 112, 104, 3, 4, 101, 5 p : 1, 2, 3, 4, 5 ir: 1, 102, 2, 3, 103, 4, 104, 5, 101 i : 1*, 2*, 4*, 5*
2/ 2A	ar: 6, 103, 110, 105, 7, 8, 135, 9, 106, 111** p : 6, 7, 8, 9 ir: 6, 7, 111, 131, 105, 106, 8, 112, 9, 110
3B	ar: 11, 12, 13, 14, 15, 16, 126, 17, 18, 19 p : 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 ir: 11, 12, 13, 14, 126, 15, 16, 17, 18, 19 i : 11*, 13, 14, 15, 16, 17, 19 y : 14, 16, 19
3T	ar: 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 127, 31, 32 p : 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32 ir: 23, 24, 127, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32 i : 23, 24, 25, 26, 27*, 29, 30*, 31 y : 23, 25, 29
4	ar, p, ir: 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 129, 41 i : 34, 35*, 36, 37, 38, 39*, 40, 41
4N	y : 34, 37, 38, 40
4V	ar: 130, 136, 131, 106, 132, 134 ir: 128, 136, 130, 132

LINJA	MAANANTAI - PERJANTAI
5	ar: 44, 45, 143, 46, 47, 128, 48, 49, 50, 134 p : 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50 ir: 44, 134, 45, 46, 47, 48, 143, 49, 135, 50 i : 44, 45, 47, 49, 50*
6	ar: 53, 54, 55, 56, 57, 115, 108, 58, 59, 60 p : 53, 54, 55, 56, 57, 115, 58, 59, 60 ir: 53, 108, 54, 55, 56, 113, 57, 115, 58, 107, 59, 60 i : 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60
7	ar: 71, 137, 72, 138, 73, 74, 75, 76 p : 71, 72, 138, 73, 74, 75, 76 ir: 71, 72, 138, 73, 74, 75, 76, 137 i : 71, 72, 73*, 74, 75, 76*
8	ar: 79, 109, 80, 81, 114, 82, 139, 83 p : 79, 80, 81, 82, 83 ir: 79, 139, 80, 81, 114, 82, 109, 83 i : 79*, 80, 81, 82, 83
10	ar, p: 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 141 ir: 91, 92, 93, 140, 94, 95, 96, 97, 98, 141 i : 91*, 92, 93, 94*, 95, 96, 97, 98
LAUANTAI	
1	p : 1, 2, 3, 4, 5 i : 1, 2, 4 (liikenne loppuu klo 17)
2	a : 6, 7, 8 p : 6, 7, 8, 9
3B	a : 12, 15, 17, 18, 19, 13, 14 p : 11, 13, 14, 12, 15, 16, 17, 18, 19 i : 11*, 13, 14, 15, 16, 17, 19 y : 14, 16, 19
3T	a : 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31 p : 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32 i : 23, 24, 25, 26, 27*, 29, 30*, 31 y : 23, 25, 29, 127
4	a : 34, 35, 37, 38, 39, 40 p : 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41 i : 34, 36, 37, 38, 39*, 40, 41
4N	y : 34, 37, 38, 40

LINJA	LAUANTAI
5	a : 44, 47, 48, 49 p : 44, 45, 47, 48, 49, 50 i : 44, 45, 47, 49, 50*
6	a : 53, 60, 55, 57, 58 p : 53, 54, 60, 55, 56, 57, 58, 59 i : 53, 54, 55, 56, 58*, 59
7	a : 71, 72, 73, 74, 75 p, i: 71, 72, 73, 74, 75, 76x
8	a, p, i: 79*, 80, 81, 82, 83
10	a : 92, 93, 94, 95, 96, 98 p : 91, 95, 96, 97, 98, 92, 93, 94 i : 92, 93, 94*, 95, 96, 97, 98
SUNNUNTAI	
3B	a : 13, 15, 17 p/i: 11*, 13, 14, 15, 16, 17, 19 y : 14, 16, 19
3T	a : 24, 27, 31 p/i: 23, 24, 25, 26, 27*, 29, 31 y : 23, 25, 29
4	a : 37, 38, 40, 41 p/i: 34, 36, 37, 38, 39*, 40, 41
4N	y : 34, 37, 38, 40
5	a : 45, 49, 50 p/i: 44, 45, 47, 49, 50*
6	a : 54, 55, 58, 59 p/i: 53, 54, 55, 56, 58*, 59
7	a : 71, 72, 74 (liik.alk.klo 9) p/i: 71, 72, 73*, 74, 75, 76x
8	a : 79, 80, 82, 83 (1.kierr.pn p/i: 79*, 80, 81, 82, 83/ poikkeava)
10	a : 92, 94, 96, 97 p/i: 92, 93, 94*, 95, 96, 97, 98

x = vuoro 76 lopettaa jo klo 17

PÄÄTEPYSÄKKI

koonnut A.Hellman

Aikaisemmin ilmestyneitä RAITIOita on vielä saatavana. Täydennä nyt kokoelmiasi.

1978: 1, 2, 4

1979: 1, 2, 3, 4

1980: 1, 2, 3, 4

1981: 1, 2, 3, 4

1982: 1, 2, 3, 4

Tilaus SRS:n postisiirtotilin kautta, 5 mk numerolta.

Korjauksena aiemmin RAITIOssa julkaistuun tietoon ilmoitettakoon, että vaunua 317 EI ole romutettu.

Metrovarikon ja Itäkeskuksen aseman välisessä liikenteessä voi nähdä pidempiäkin kuin kolmen yksikön junia.

Metron ensimmäinen ratakuorma-auto Sisu/Karia/Leyland 1960 ex VR Tka-Rro 5 on kesän aikana romutettu. Turboile eli vaunuille M3—M6 on rakennettu metrovarikon ratapihalle oma säilytysraide (ulkosalle). Tältä raiteelta ei ole yhteyttä varsinaiseen rataverkkoon.

Syksyn aikana on perävaunut 501, 510, 520 ja 528 viety Koskelaan romutusta odottamaan.

Niin vain kävi, että viimeinen kerta kun Helsingissä käytettiin perävaunuja oli 31.5.1983

Moottorivaunujen 1—15, 16—30 ja 331—374 takapään kytkimestä poistetaan perävaunujen vedossa tarvittu sähkökaapelointi kytkinrasioineen. Yhteen vielä tuntemattomaan vaunuun jätetään nämä laitteet museoperävaunun kuljettamista varten.

7—14.8.83

MM-kisaviikolla oli metrojunissa kolme yksikköä n. klo 15.30—23.00.

Erilaisia poikkeusreittejä oli kolmen maratonin aikana vaikka kuinka paljon.

HKL hoiti kisakuljetuksia 50 Sisulla, jotka oli ylt' ympäriinsä koristeltu Ivecon mainoksilla. Muunmuassa ajettiin reittiä Erottaja—Dipoli. Kustannuksista vastasivat Iveco ja Oy Sisu-Auto Ab.

Metrojuna 163-164 tuli käyttöön elokuun alussa.

15.8.83

Metrojuniin tuli ruuhka-aikoina jälleen kolme yksikköä.

24.8.83

Nivelvaunu 72 saapui Helsinkiin.

8.8.83

Linjan 69 päätesilmukan reitti muuttui Ylä-Malmilla. Uusi osuus: — Karhusuontie — Tapanilantie — Kirkonkyläntie — Syystie —.

Linjaa 69A alettiin liikennöidä.

Linjat 76S ja 78T siirtyivät talviaikatauluun.

12.8.83

Iltapäiväruuhkassa liikennöitiin reittiä 10X RT—LP—Mannerheimintie—TK—Kaarlenkatu—Viides linja—HT—RT. Jo-
kaisessa nivelvaunussa oli rahastaja.

13.6.83

Itäkeskuksen aseman itäiset portaat, hissit ja liukuportaat otettiin käyttöön kummassakin kulkusuunnassa. Nämä ovat talonrakennustöiden vuoksi avoinna ma-pe vain 15.30-23.30 ja la sekä su koko liikennöintiajan.

22.6.83

Vaunu 71 luovutettiin HKL:lle.

23.6.83

Linnanmäen junabussi aloitti liikennöinnin reitillä Kisahalli — Linnanmäki — Jäähalli.

Helsingissä aloitettiin kiertoajelut kaksikerroksisella Lontoon bussilla. Lähtöpaikka oli Rautatien torin laiturilla 15. Mu-
kaan pääsi 8 markalla.

Linjoja 16A ja 66 ei liikennöity 27.6—14.8.

Linjoja 80V ja 91 ei liikennöity 1.7—14.8.

27.6.83

Metrojunissa tästä päivästä ruuhka-aikoina kaksi yksikköä.

28.6.83

Linjan 83 reitti palautui normaaliksi siltatyön valmistuttua.

7.8.83

Metrojunissa oli ainakin iltapäivällä kolme yksikköä. Ennen yleisurheilun MM-kisojen avajaisia olivat vaunut 34, 46, 53, 55 ja 61 liikkeellä linjalla 3X. Ainakin vaunut 34, 46 ja 55 lähtivät RT:n sivuraiteelta ennen klo 15:tä ja ajoivat Mannerheimintielle sekä edelleen Kisahallin, Nordenskiöldinkadun ja Urheilutalon kautta Töölön halliin. Osa vau-
nuista tuli keskustan suunnasta halliin. Vaunuissa, joissa oli rahastajanaitio, oli myös rahastaja. (Ehkäpä 3X ajoi muina-
kin MM-päivinä.)

Metrojuna 119–120 VR:n veturin Tve 1 418 hinauksessa matkalla Herttoniemestä Pasilan konepajaan. Kuvassa juna on Vantaanjoen sillalla. Mainittakoon, että Oulunkylän – Herttoniemen -rautatien omistaa Helsingin kaupungin satamalaitos, mutta liikennöinnistä huolehtii VR. Helsinki metro cars 119 and 120 are being towed by VR diesel loco Tve 1 418 to VR Pasila works. Kuva/photo: J. Rauhala, 1.8.1983

15.8.83

Linjaa 39X alettiin liikennöidä.

Linjat 39, 39A, 46, 51, 52, 54, 54T, 56, 67, 67T, 68, 68V ja 79V siirtyivät talviaikatauluun.

Poistumis pysäkkikilvet otettiin käyttöön.

31.8.83

Linjoja 14 Eira – Tukholmankatu, 18 Kruununhaka – Meilahden klinikat ja 35 Simonkenttä – Munkkivuori liikennöitiin viimeisen kerran.

1.9.1983

Syysaikataulut otettiin käyttöön. Kesäaikataulua noudattavat edelleen 22, 33, 53, 59, 71S, 71T, 80N, 83M ja 83N.

Linjaa 2 liikennöidään lauantaisin.

Linjalle 6 ei tullut perävaunuja.

Linjoja 42X, 66X, 84X ja 86X alettiin liikennöidä.

Linjaa 50 liikennöidään myös lauantaisin.

Linjaa 55A liikennöidään vain la-su.

Linjan 83M päätepysäkiksi tuli Väylänsuun pysäkki.

Linjaa 18 Kruununhaka – Kamppi – Munkkivuori alettiin liikennöidä. Reitti Kruununhaka – Rautatienatori säilyi ennallaan. Rautatienatori – Kaivokatu – Simonkatu – Fredrikinkatu, josta 35 reittiä Munkkivuoreen. Linjaa liikennöi HKL. Vuorovälit: ru 6 min, ma-pe päivä 8 min, la aamu 15 min, la päivä 8-9 min, su aamu 15 min, su päivä 11 min, ma-su ilta 11-15 min, ma-su yö 20 min.

Linjan 24 reitti muuttui: – Arkadiankatu – Mechelininkatu – Linnankoskenkatu –. Uudet vuorovälit: ru 12 min, ma-pe päivä 15 min, ma-pe ilta ja la-su 15-20 min.

RAITIO 3–1983

Linjaa 14 Eira – Meilahden klinikat ja johdinautolinjaa 14A Eira – Tukholmankatu alettiin liikennöidä. Linjan 14A kalustona on vain koejohdinauto 1. Autolla ajetaan vuoroa 570, jonka lähtöjä ei ole yleisöaikataulussa. Vaunun ei siten tarvitse olla säännöllisesti liikenteessä.

Linjan 21 vuoro 538 ajaa hallista (RU) iltapäivällä Salmisaaren Alkon tehtaan portilla olevalle pysäkillä, josta se lähtee klo 15.50 Asema-aukiolle.

5.9.83

Linjat 40, 40V, 41, 63, 63V, 70V, 72 ja 74 siirtyivät syysliikenteeseen.

24.9.83

Metroradalla tehtiin ratatöitä. Eteläisestä raiteesta poistettiin tunnelin suulta »ei minnekään» johtava vaihde ja radanpätkä. VR:ltä oli lainassa raiteentukemiskone Plasser Mainliner Duomatic 07–32 Ttk-Rto 47. Töissä oli mukana myös yksi pyöräkuormaaja sekä Tka avovaunun kanssa.

Junat kulkivat poikkeuksellisesti koko päivän 10 minuutin vuoroväleihin. Kampista lähdettiin normaalisti tasakymmenminuutein, kun taas Itäkeskuksen lähtöajat olivat 08, 18 jne. Junissa oli myös poikkeuksellisesti kolme yksikköä. Hakaniemen ja Kulosaaren väli ajettiin molempiin suuntiin pohjoista raidetta.

24–25.9.83

HKL liikennöi erikoislinjaa 50X Vilhonvuori – Kalatukku-keskus. Tapahtuman nimi oli IV Valtakunnalliset kalapäivät.

Nykyaikainen nivelvaunujuna Hannoverista. Vaunut voivat liikennöidä maan pinnalla sekä tunnelissa. Vuosittaisten messujen voi katuliikenteessä nähdä kolmesta nivelvaunusta koottuja junia.

Here is a modern LRV train from Hannover.

Kuva/photo: I. Leppänen, 19.4.1978

Linzin kaupungissa Itävallassa toimiva Pöstlingbergbahn on lieene maailman ainoa raitiotielaitos, joka käyttää roomalaisia numeroita.

Reversing the trolley on Pöstlingbergbahn car in Linz, Austria. Note the Roman numerals.

Kuva/photo: I. Leppänen, 18.11.1973

3.10.83

Kiskonvaihto aloitettiin Hämeentiellä Vallilan laakson yltävällä sillalla. Töitä tehtiin ma-pe n. 8.00–15.00. Tänä aikana linja 6 ajoi Itä-Pasilaan. Väliä Arabia – Lautatarhankatu liikennöi bussilinja 6X Arabia – Hämeentie – Mäkelänkatu – Päijänteen tie – Hämeentie – Arabia. Linjalla olivat vuorot 340-343 Koskelan hallista. Koskelan rv-ruuhkavuorot viettivät päivän Vallilan hallissa. »Rautatiekiskojen» tilalle vaihdetaan urakiskot.

Pitkään jatkunut epävarmuus Tukholman ainoan raitiotien (Alvik–Nockeby, linja 120) tulevaisuudesta on taakse jäänyttä elämää. Rata säilyy ja raitiovaunusto uusitaan – sen sijaan, että nykyiset vaunut olisi romutettu ja tilalle hankittu upouusia vaunuja.

Keväällä 1981 päätettiin, että Nockeby radan raitiovaunut eli A24-tyypin moottorivaunut ja B24-tyypin ohjausvaunut uusitaan. Muutostöiden jälkeen moottorivaunujen tyyppimerkinnäksi tulee A30 ja ohjausvaunujen B30. Edellisten numerosarjaksi tulee 301–310 (siis kymmenen moottorivaunua), jälkimmäisten 601–607 (siis seitsemän ohjausvaunua).

Vuoden 1983 tammikuun loppuun mennessä oli jo toteutettu seuraavat numeromuutokset

390 = 301

SSLidJ moottorivaunu 47 = 302 ja

SSLidJ ohjausvaunu 32 = 601

Vaunun 301 (ks. valokuvat) muutostyöt alkoivat elokuussa 1981 ja valmiin, uusitun vaunun koeajo oli vuorossa 9. kesäkuuta 1983. Tämän jälkeen alkoi henkilökunnan koulutus – vaunun ajotapa on entisestä poikkeava uuden säätötekniikan ansiosta.

Vaunun 601 muutostyöt aloitettiin syyskuussa 1981 ja vaunun 302 lokakuussa 1982.

Muutostyöt ovat varsin perusteelliset: vaunun kori, telit, moottoreineen sekä muutamat komponentit säilytetään – kaikki muu uusitaan. Muutostyön hinta on noin miljoona kruunua vaunua kohden.

Ajanpuute on aiheuttanut muutostöiden toteuttamisen hiukan epätavallisesti: suunnittelu on edennyt käytännössä samaa tahtia muutoksen toteuksen kanssa. Tämä selittää varsin pitkän rakennusajan kahden ensimmäisen vaunun osalta. Kun työt nyt ovat päässeet sarjavalmistusvaiheeseen, arvioidaan yhden vaunun muutosten vievän kuusi kuukautta.

Tärkeimmät muutostyöt:

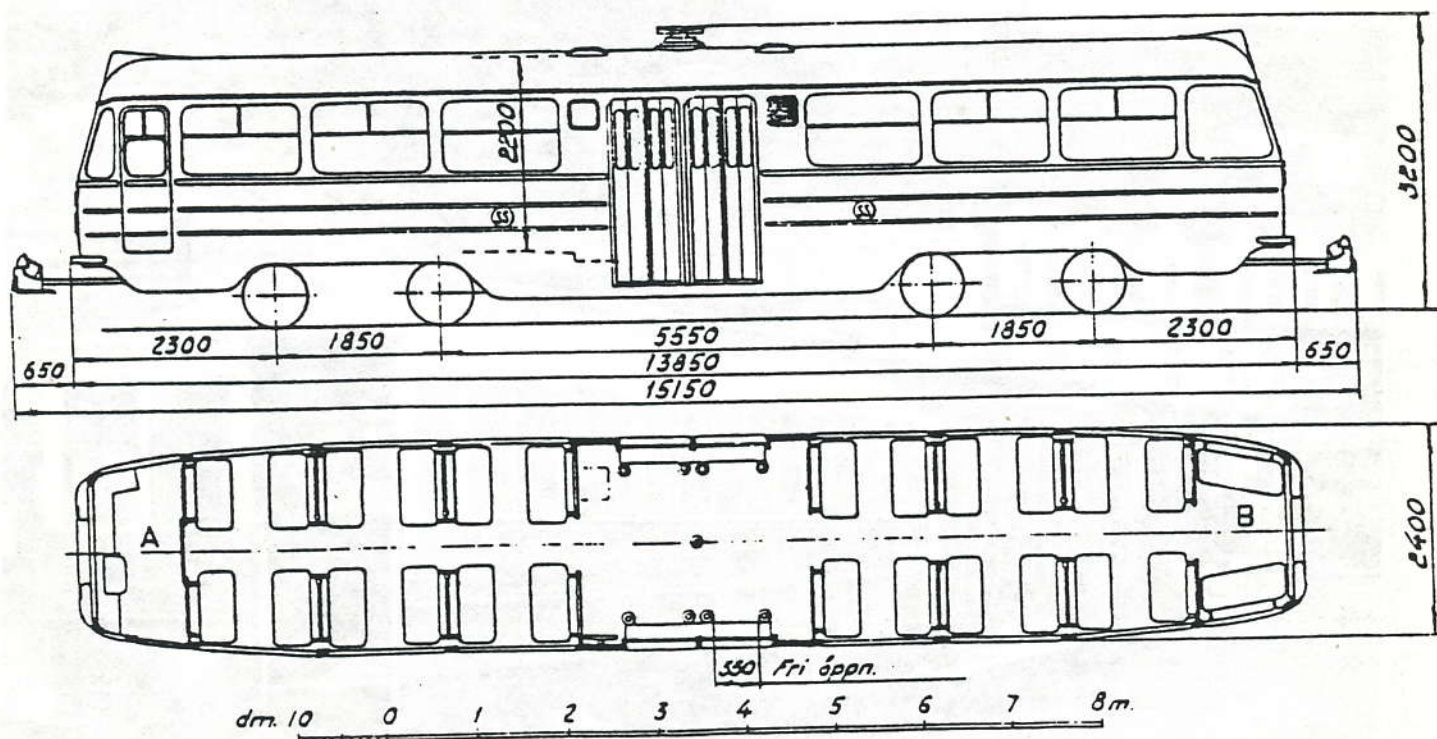
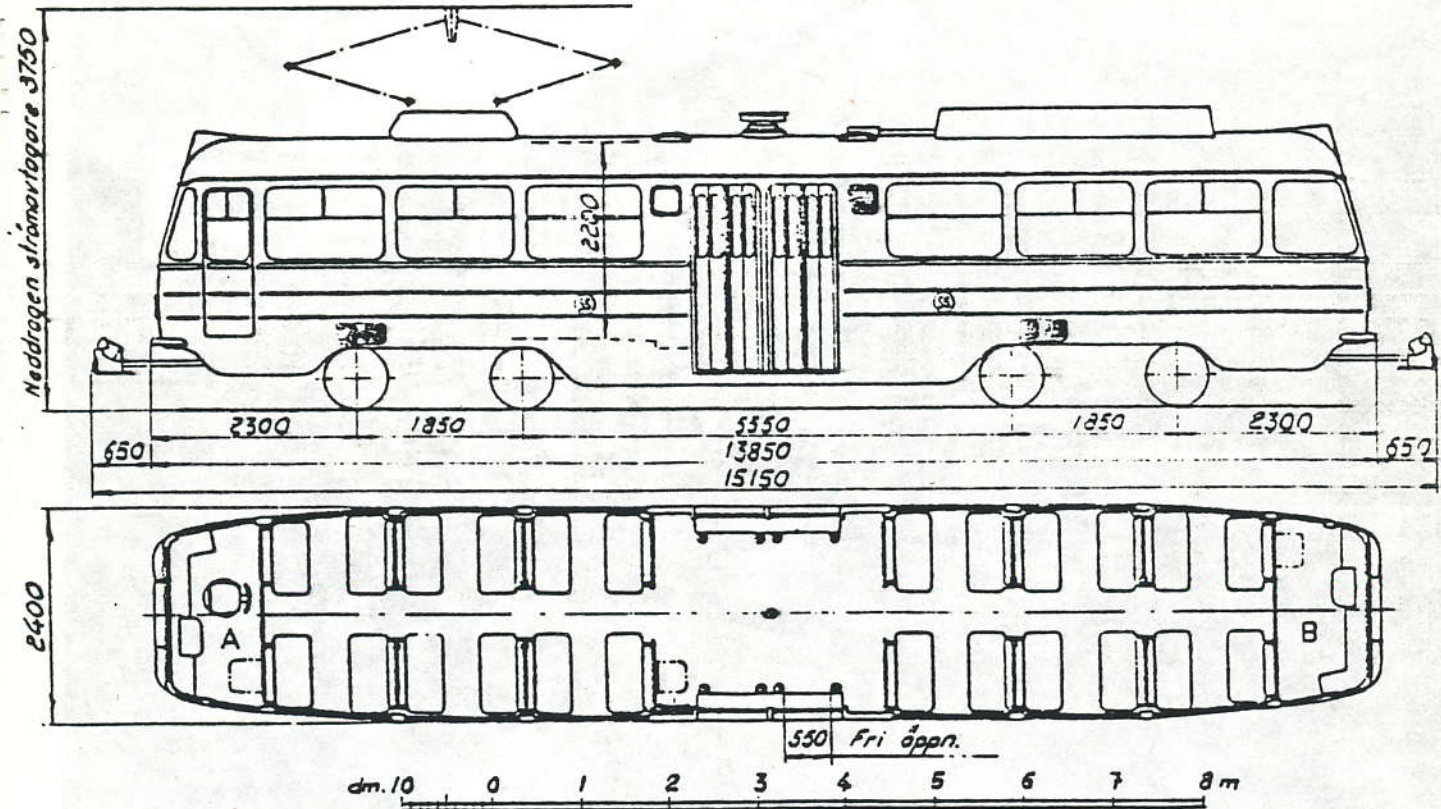
- o Vanha sisustus ja varustelu poistetaan
- o Vaunun kori hiekkapuhalletaan ja ruostevauriot korjataan
- o Sisustus uusitaan: lattianpäällyste, seinien verhoilu, sisäkatto, ikkunat, istuimet, valaistus (220 V loisteputket), ohjaamot, seinien eristys, kaapelointi
- o Sähkötekniikka uusitaan: AEG-Telefunkenin elektronisesti ohjattu vastussäätöjärjestelmä
- o Ilmatekniikka uusitaan: kompressori ja järjestelmä komponentteineen
- o Kytkimet uusitaan: Scharfenberg-kytkimet korvataan Albert-kytkimillä ja multippelikaapeleilla
- o Virrottimet uusitaan: göteborgilainen kaksijalkainen malli

Näkökulmia uusittuun raitiovaunuun eli SL:n A30-sarjan moottorivaunuun nro 301. Huomaa keskisisäänkäynnin vipioviparin vasemmalle puolelle vaunun seinään maalattu 120 (=linjanumero).

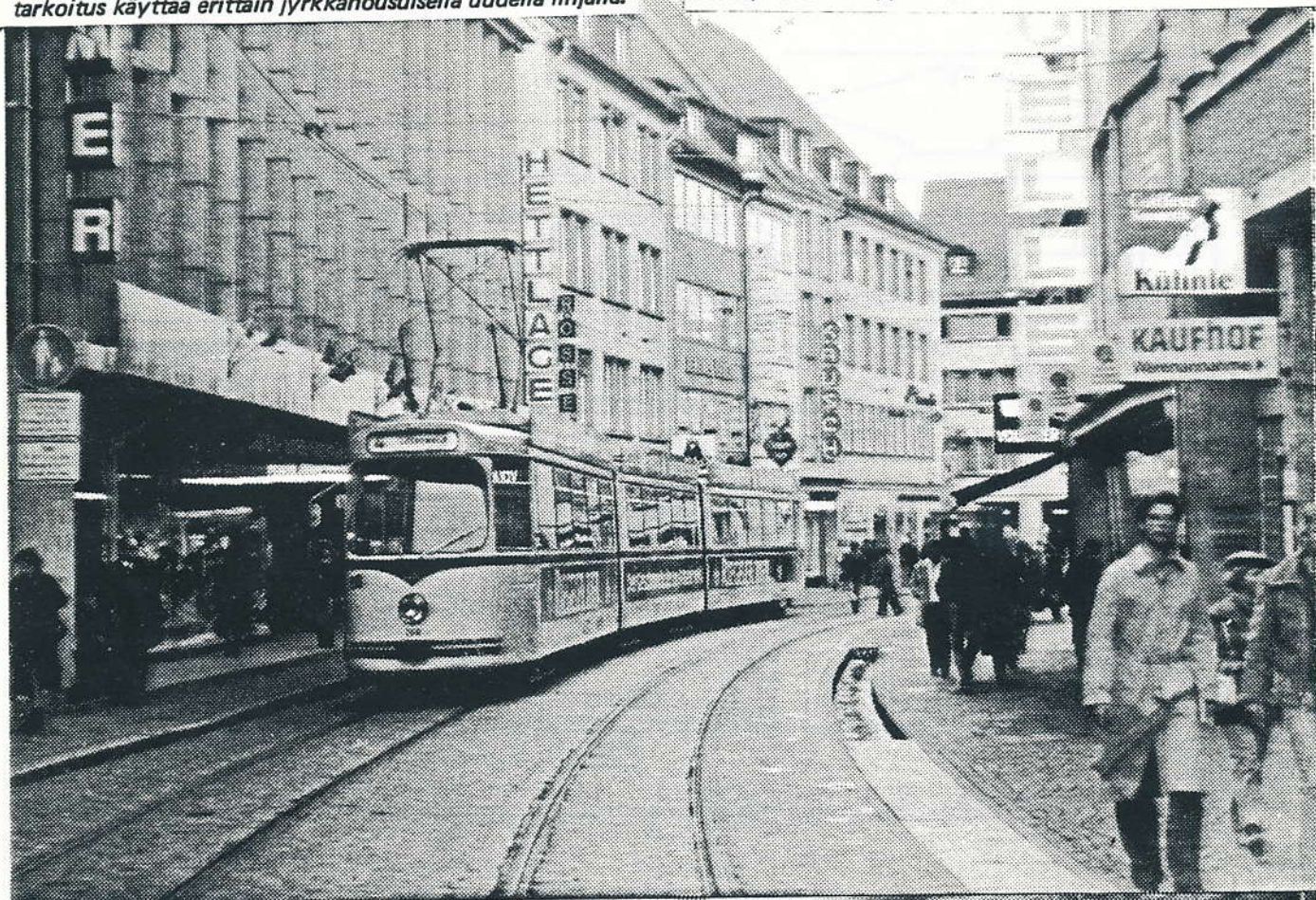
Some views of the rebuilt SL motor tram 301 (class A30). Note the route number (120) which has been permanently painted on the wall to the left of the centre entrance. Kuva/photo: M. Alameri, 29.8.1983

Freiburgin liikennelaitos on hankkinut 8-akselisia nivelvaunuja, joissa kaksi teliä keskiosassa ja yksi kummassakin päässä. Näin kaikki akselit saadaan moottoroitua. Vaunuja on tarkoitus käyttää erittäin jyrkkänousuisella uudella linjalla.

An 8-axle car in the pedestrian precinct in the old centre of Freiburg/Breisgau. On these cars all axles are powered. Kuva/photo: I. Leppänen, 5.11.1979

Manx Electric Railwayn sekajuna (mottorivaunu, avoperävaunu, tavaravaunu) Derby Castlen asemalla Douglasissa. Tämä kapearaiteinen (914 mm) rata liikennöi pääasiassa kesällä. Talvella ajetaan vain pari koululaisvuoroa.

A train of the Manx Electric at Derby Castle station, Douglas, IOM.

Kuva/photo: I. Leppänen, 8.9.1975